

An aerial photograph of Tampere, Finland, showing a mix of urban buildings, green spaces, and a large body of water in the background under a blue sky with scattered clouds. A prominent dark blue rectangular box is overlaid in the center of the image, containing white text.

Kohti vahvempaa kaupunkia

Tampereen kaupungin talousarvio vuodelle 2025

Kaupunginvaltuusto
11.11.2024

Haastavina aikoina yhdessä eteenpäin

• Kuntatalous

- Toimintaympäristön jatkuva epävarmuus ja kiristynvä kuntatalous haastavat kaikkia Suomen kuntia
- Kaupungin talouden näkymät ovat vaikeat
- Tulevina vuosina on välttämätöntä valmistautua talouden tervehdyttämiseen monipuolisin keinoin
- Investointien tulo-rahoituksen tasoa tulisi nostaa velkaantumisen hidastamiseksi

• Yhdessä eteenpäin

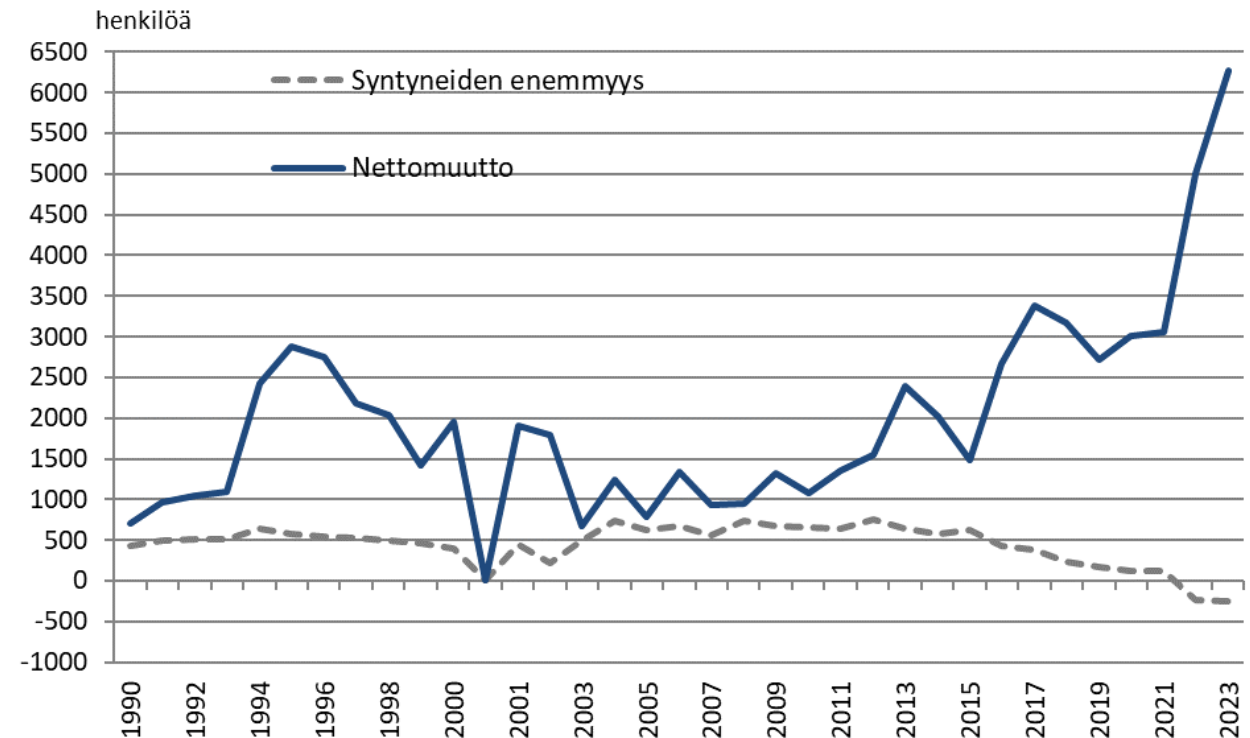
- Tekemisen kaupunkina haemme aktiivisesti uusia avauksia ja katsomme rohkeasti tulevaisuuteen
- Vaikeat ajat vaativat meiltä joustavuutta ja valmiutta kompromisseihin
- Rakennamme määrätietoisesti elinvoimaista ja hyvinvoivaa kaupunkia nykyisille ja tuleville asukkaillemme

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Väestö

- Vuonna 2023 asukasluku kasvoi ennätysellisesti 6 041 asukkaalla (+2,4 %)
- Väestönkasvu on ollut kuluvana vuonna hieman edellisvuotta maltillisempaa.
- Elokuun 2024 lopussa asukasluku oli 258 770. Kuluvan vuoden väestönlisäys oli +3 720 henkilöä. Väestönlisäyksen taustalla on kuntien välinen nettomuutto (+2 034) ja nettomaahanmuutto (+1 747).
- Vieraskielisten määrä on kasvanut vuosittain. Vuonna 2023 vieraskielisten osuus oli 10,4 %
- Tulevien vuosien väestönkasvuksi arvioidaan talousarviossa noin 3 000 asukasta / vuosi.

Väestön muutokset

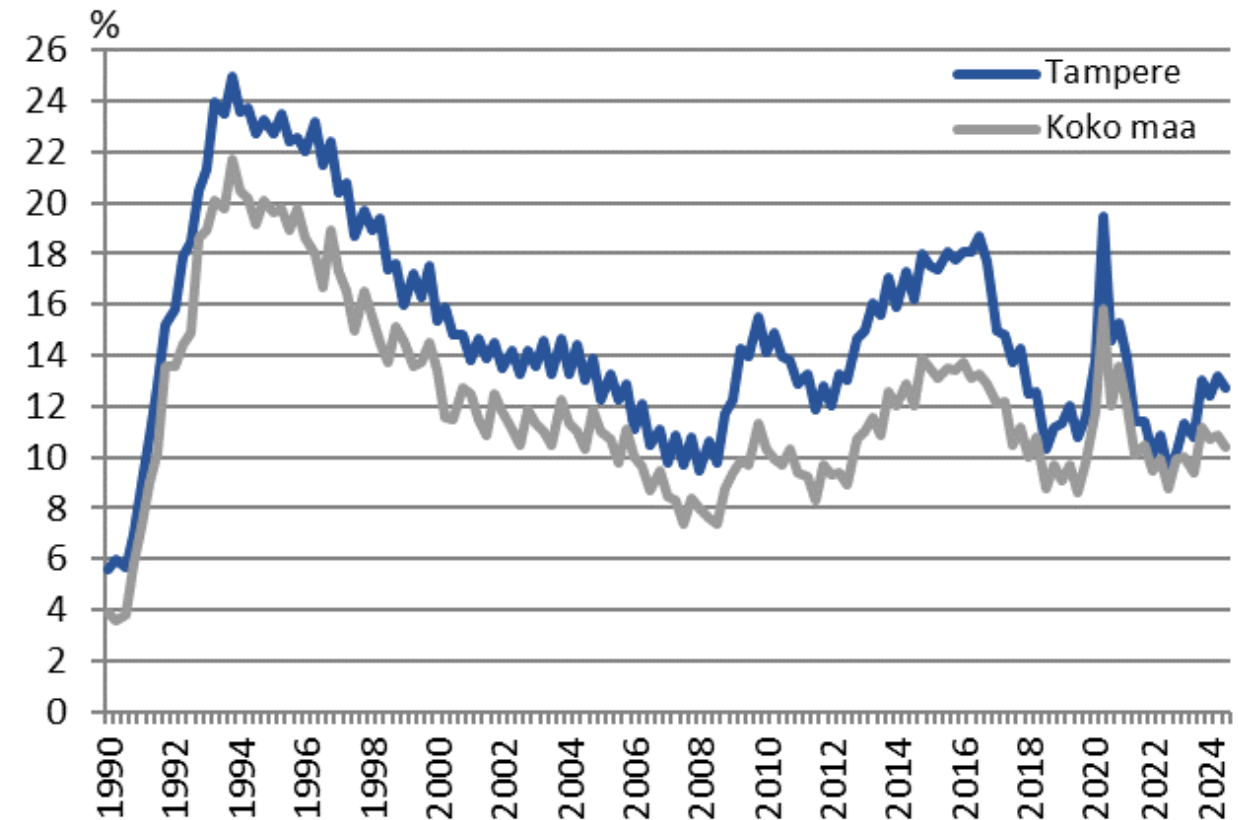

Lähde: Tilastokeskus

Työllisyys

- Tampereen työttömyysaste (8/2024) on 12,7 %, mikä on 2,3 %-yksikköä koko maan tasoa heikompi. Ero valtakunnalliseen keskitasoon verrattuna on kääntynyt kasvuun kuluvan vuoden aikana.
- Tampereen työllisyystilanne on heikentynyt vuodentakaiseen verrattuna 1,9 %-yksikköä. Työttömänä työnhakijana oli elokuussa 16 248 tamperelaista, mikä on lähes 2 900 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten.
- Elokuussa 2024 uusia avoimia työpaikkoja oli 1737. Määrä laski vuodentakaisesta yli 3 300 työpaikalla.

Tampereen ja koko maan työttömyysaste 1990-2024, neljännesvuosittain

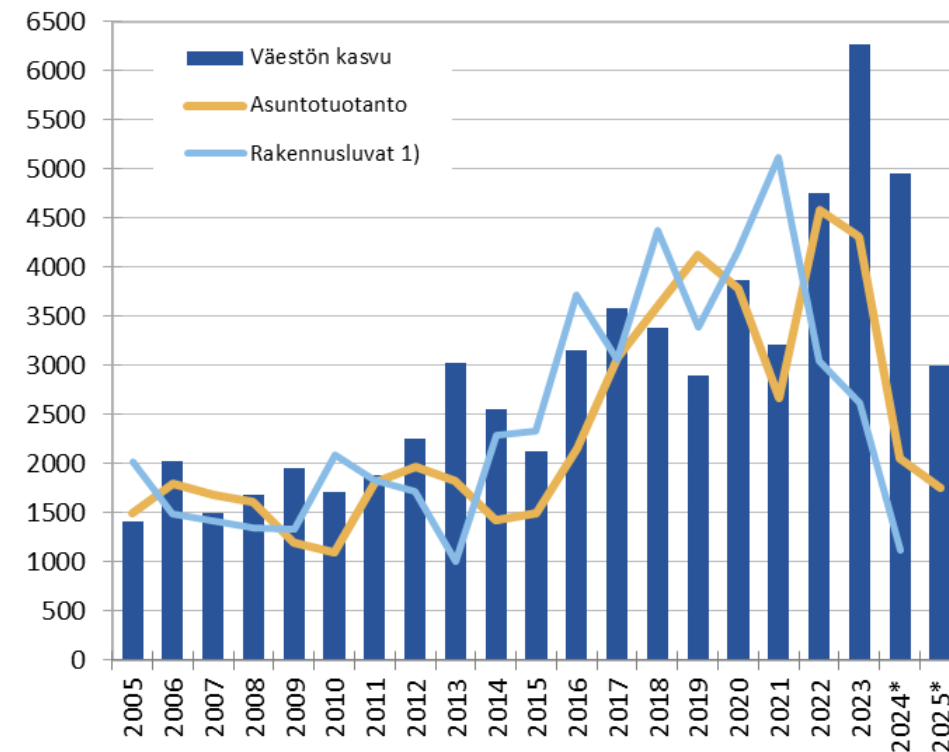

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö (työnvälitystilasto)

Asuminen

- Rakentamisen toimintaympäristö Tampereella on muuttunut merkittävästi viime vuosina. Korkotason sekä elinkustannusten nousu on hiljentänyt asuntomarkkinoita viimeisen parin vuoden aikana huomattavasti.
- Tampereen asuntotuotannon aloitusten ja rakennuslupien määrän jyrkkä lasku on jatkunut vuonna 2024. Tammi-elokuussa 2024 haettiin rakennuslupia noin 1 100 asunnolle, mikä on noin 42 % vähemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana.
- Vuonna 2023 valmistui edelleen poikkeuksellisen suuri määrä asuntoja (4 310 asuntoa), mutta vuodesta 2024 alkaen valmistuvien asuntojen määrä kääntyy selkeään laskuun.
- Vuonna 2024 arvioidaan valmistuvan hieman yli 2 050 asuntoa ja vuonna 2025 asuntotuotannon arvioidaan edelleen laskevan noin 1 750 asuntoon.

Väestön kasvu ja asuntotuotanto 2005-2025

Lähde: Tilastokeskus, Rakennusvalvonta ja Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka

1) Asuntotuotantoon myönnetty, vuosi 2024 vain 30.8. asti

Kuntatalouden haasteet:

- Kansantalouden epäsuotuisat suhdannenäkymät:
  - asuntorakentamisen hiipuminen
  - heikkenevä työllisyys
  - verotulojen heikko kehitys
- Valtionosuusrahoitus on riittämätön kuntien uusiin velvoitteisiin ja kasvavan kaupungin tarpeisiin.
- Investointipaineet jatkuvat merkittävinä.

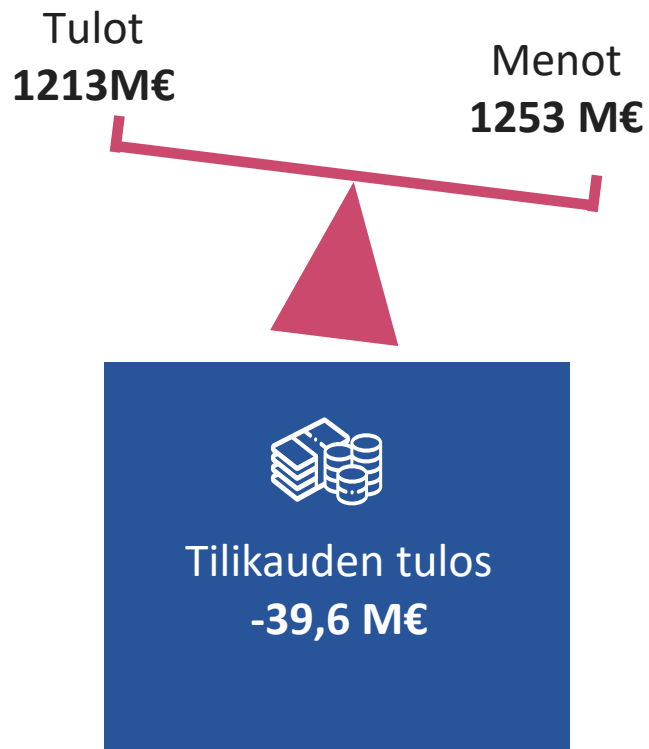
Tampereella on hyvät lähtökohdat voittaa haasteet. Investoinnit vetovoimaisen kaupungin rakentamiseen jatkuvat. Panostamme kaupunkilaisten hyvinvoinnin kasvattamiseen sekä asuntorakentamisen vauhdittamiseen.

Käyttötalous

Nostoja teemoittain

Kaupungin 2025 talous tiivistetysti

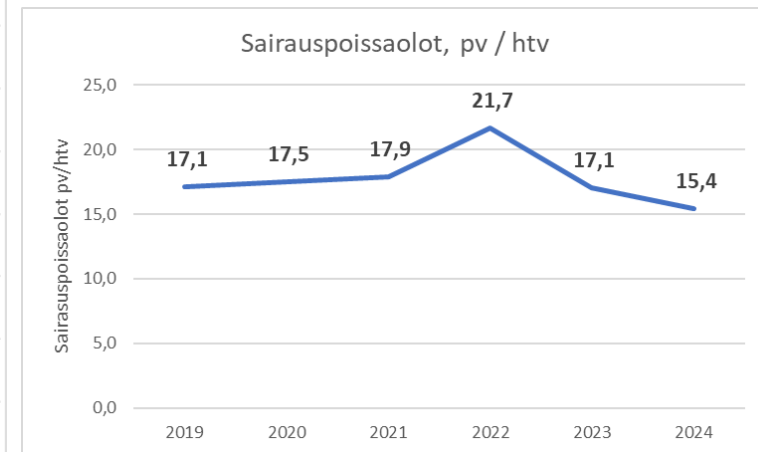
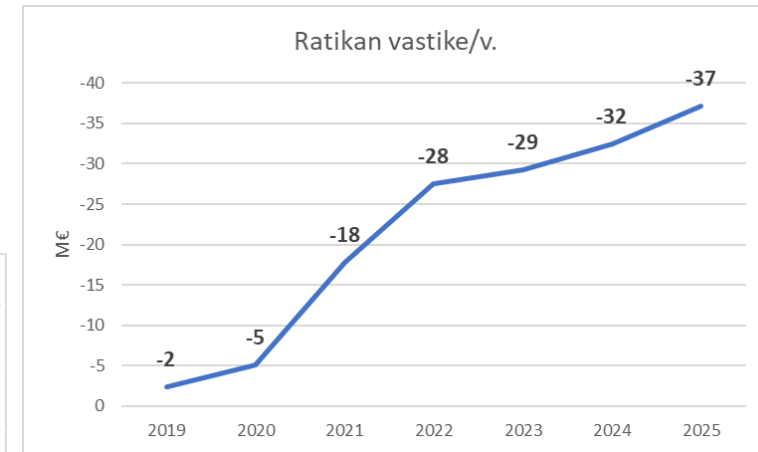
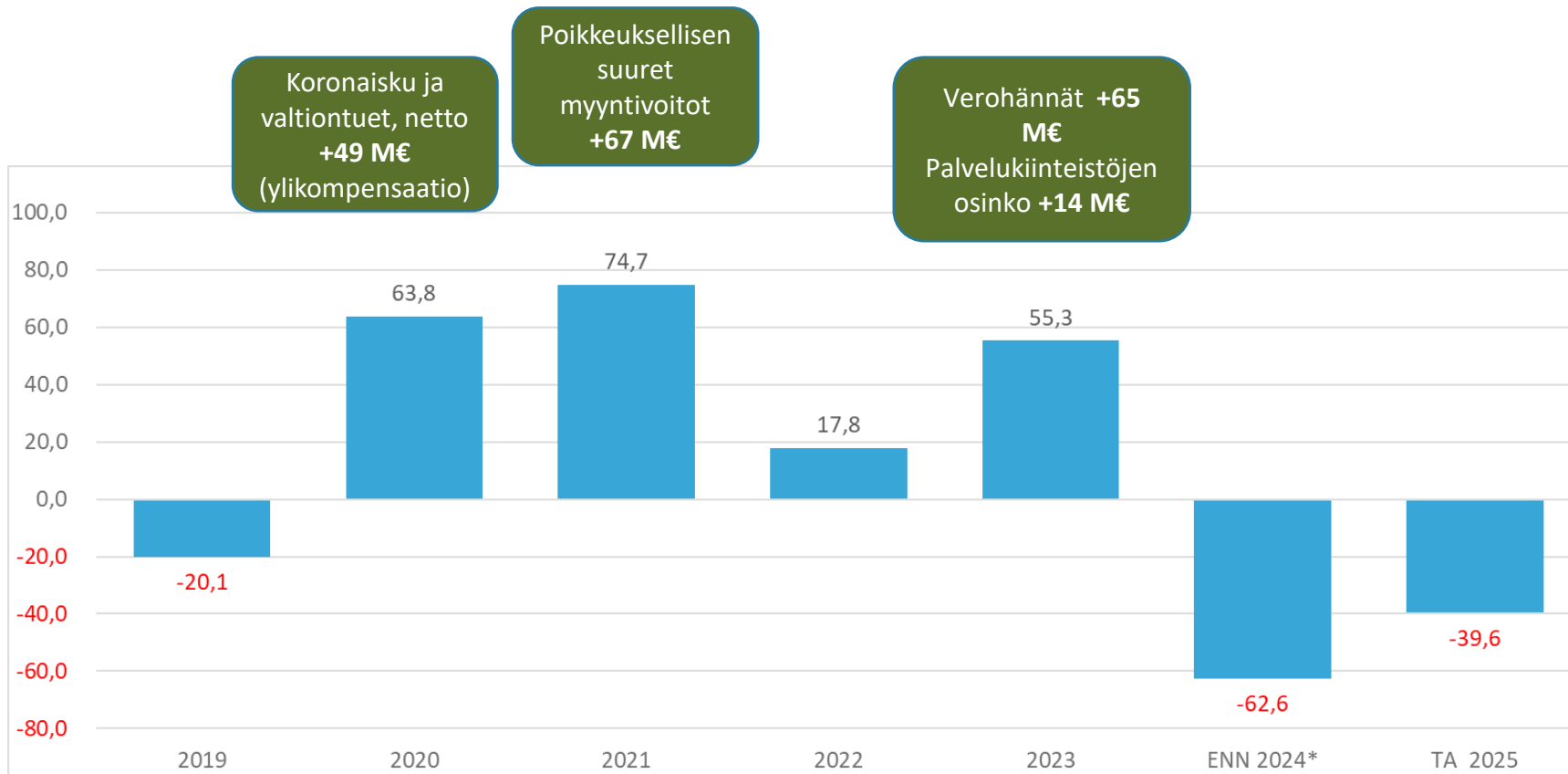

- Tilikauden tulos on **-39,6 M€**. Tulokseen sisältyy omaisuuden myyntivoittoja 70,2 M€
- Taloustilanne on erittäin haastava. Toiminnallisessa tuloksessa on merkittävä rakenteellinen alijäämä, mikä on huomioitava tulevien vuosien taloussuunnittelussa.
- Vuosikate on **95,1 M€**
- Kunnan tuloveroprosentti on **7,60 %**. Talousarviossa ei esitetä veron korotuksia.
- Nettoinvestoinnit ovat **225,0 M€** ja investointien tulorahoitusprosentti on **42 %**
- Lainamäärä on **1,043 mrd.€** eli 3 966€/asukas. Vuonna 2025 **lainamäärä kasvaa 121 M€**
- TE-uudistus ja Tampereen seudun työllisyysalueen käynnistyminen vaikuttaa merkittävästi toimintatuloihin ja -menoihin (kaupungin maksuosuus 48,1 M€), kaupungin työttömyysturvamenoihin (16,6 M€) sekä valtionosuuksiin (49,8 M€).
- Nettomenojen muutos vuoden 2024 ennusteeseen verrattuna on **31,1 M€** eli **4,6 %**. TE-uudistus kasvattaa merkittävästi nettomenoja ja vastaavasti vuodelle 2025 siirtyneet kertaluonteiset omaisuuden myyntivoitot pienentävät nettomenojen kasvua.

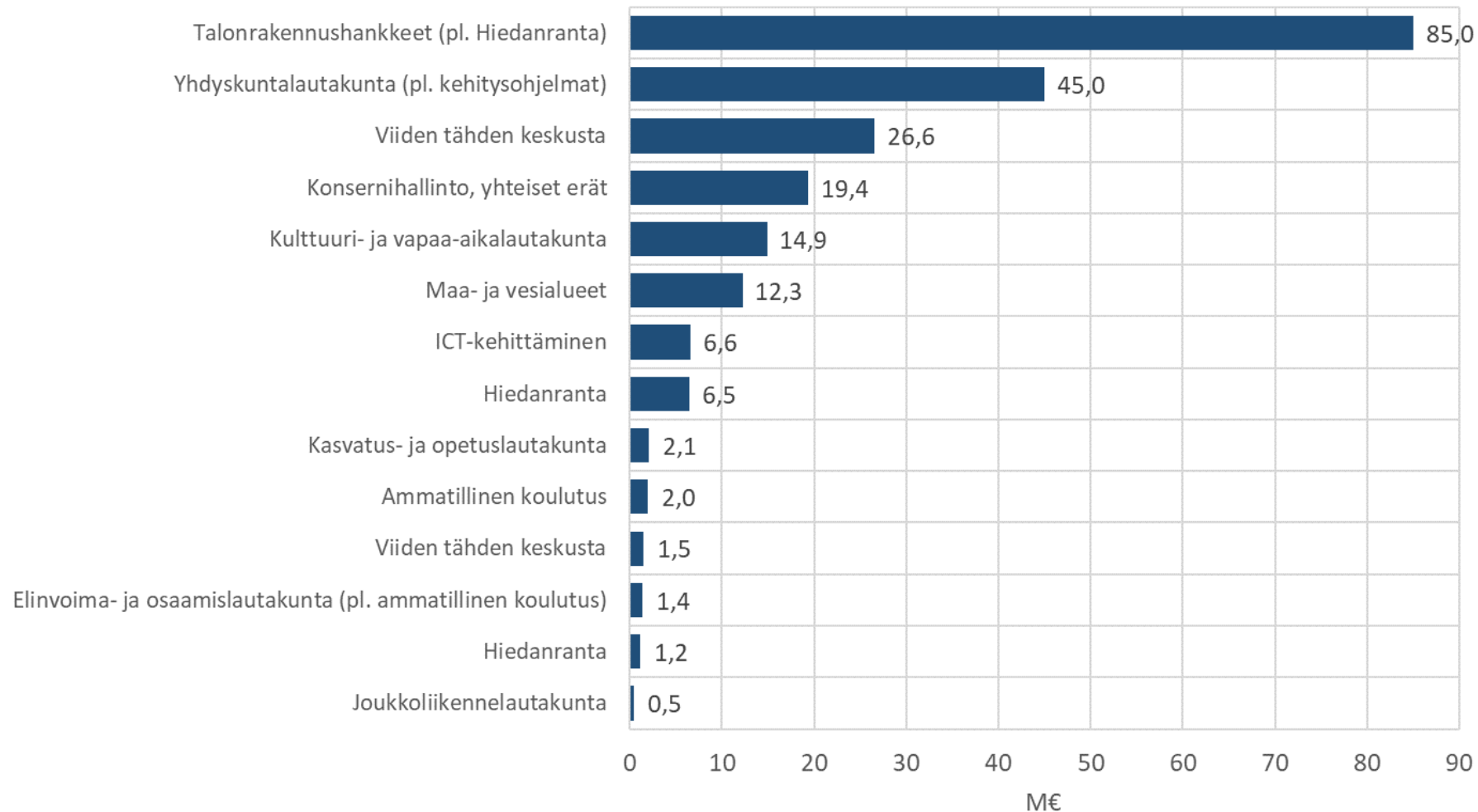
Tuloskehitys 2019 - 2025

Tuloksessa huomioitavia merkittävimpiä tekijöitä:

Investointien jakautuminen 2025

Nettoinvestoinnit 225,0 M€

Tulevaisuuden rakentaminen ja panostukset koulutukseen

- Ryhmäkoot säilyvät ennallaan ja pienryhmiä perustetaan lisää.
- Lasten liikunnan pilotti jatkuu myös tulevana vuotena.
- Yläkoululaisten kannettavien tietokoneiden laajennusta jatketaan koskemaan uusia 6. luokkalaisia
- Varhaiskasvatuksen esihenkilötyöhön ja työhyvinvointiin tullaan panostamaan johtamisrakenteen uudistamisella
- Oppilaiden luku-, kirjoitus- ja laskutaidon edistämiseksi perusopetuksen vähimmäistuntimäärään lisätään kolme vuosiviikkotuntia lukuvuodelle 2025-2026
- Kunnalliseen varhaiskasvatukseen avautui syksyllä 2024 Ojalan päiväkoti ja Tahmelan uusi päiväkoti otetaan käyttöön syksyllä 2025. Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelutuotannon osuutta vahvistetaan Hervantajärven alueella ja se toteutetaan palvelusetelitoimintana.
- Vuonna 2025 koulujen perusparannuksista valmistuvat Härmälän ja Kissanmaan koulut.
- Vähävaraisten perheiden asemaan kiinnitetään erityistä huomiota kasvatus- ja opetussektorilla. Tukitoimia kohdistetaan erityisesti heikoimmassa asemassa oleviin perheisiin.
- Kaupunki turvaa, että etsivä nuorisotyö jatkuu tärkeänä osana nuorten hyvinvoinnin tukemista ja syrjäytymisen ehkäisyä.
- Kaupunki pyrkii vähentämään itsensä yksinäiseksi tuntevien lasten ja nuorten osuutta sekä kiusaamista kaikilla kouluasteilla.

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Ikäihmisten arjen ja aktiivisuuden tukemista

- Uimahallimaksujen hinnoittelua jatketaan siten, että yli 65-vuotiaiden päiväaikojen (ma-pe klo 9-15) uintivuorot ovat maksuttomia ja kausirannekkeen käyttöä jatketaan. Senioreiden uintimäärät ovat yli tuplaantuneet vuonna 2024.
- Talousarviossa on osoitettu lisärahoitusta palveluliikenteen avustajapalveluihin.
- Kokoontumistilojen vuokria tuetaan eri puolilla kaupunkia.
- Hyvinvoinnin kehitysohjelmassa käynnistetään "Toimintakykyä ja osallisuutta ikäihmisille etsivällä kulttuurisella vanhustyöllä" -projekti.

Kuva: Tampereen kaupunki / Laura Hoppo

Kulttuurin ja liikunnan tukeminen osana hyvinvoinnin kasvattamista

- Hiedanrannan kulttuuritilakokonaisuuden suunnittelu etenee.
- Tullikamarin remontti alkaa ja Nekalan kulttuurikeskuksen remontti valmistuu vuoden loppuun mennessä.
- Vuosina 2024-2027 kaupunki avustaa Tampereen teatterin (17 M€) ja Tampereen työväen teatterin (17 M€) perusparannushankkeita.
- Vuoreksen kirjaston avataan vuoden 2025 aikana. Härmälän kirjasto avataan keväällä 2025 koulutalon perusparannuksen valmistumisen jälkeen.
- Kaupunki tavoittelee kulttuurikohteiden kävijämäärien kasvua sekä luovien alojen tuen vahvistumista.

Kuva: Visit Tampere / Petri Kivinen

Kulttuurin ja liikunnan tukeminen osana hyvinvoinnin kasvattamista

- Kaupin alueen kehittäminen jatkuu jalkapallon olosuhteita kehittämällä. Katsomo- ja huoltorakennukset valmistuvat.
- Hakametsän Sport Campuksen rakennustyöt käynnistyvät.
- Kalevan sekä Lielahden liikuntapuistojen huoltorakennukset valmistuvat.
- Mustavuoren alueen kehittäminen jatkuu kriketin ja baseballin olosuhteita rakentaen ja Härmälän uimarannan rakentaminen käynnistyy.

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Hyvä koti kaikille

- Uusia asuntoalueita toteutetaan, mm. Hervannan pohjoisakseli, Ojala, Västingimäki, Tohlopinranta ja Raholan radanvarsi.
- Kaupunki osaltaan pyrkii edistämään asuntorakentamista tarjoamalla tontteja rakennuttajille jatkuvan haun menettelyllä erillishakujen lisäksi.
- Uutta asumista mahdollistetaan maankäytön kehittämiseen liittyvillä sopimuksilla sekä maanluovutuksella.
- Kaupungin maalta etsitään täydennysrakentamisaikoja pientalorakentamiselle.
- Puurakentamisen edistäminen huomioidaan kaupungin talonrakennushankkeissa ja tontinluovutuksessa.
- Kaukajärven ja Annalan kaupunginosaohjelma jatkuu vuonna 2025 ja samalla selvitetään tarveperustaisesti seuraavan kaupunginosaohjelman kohdealuetta.
- Kaupunki edistää vaikuttamismahdollisuuksia oman asuinalueen kehittämiseen.
- Tampereen kaupunki ja Pirkanmaan hyvinvointialue laativat yhteisen toimenpideohjelman pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Myös muilta osin työ asunnottomuuden vähentämiseksi jatkuu yhteistyössä hyvinvointialueen, vuokranantajien ja järjestöjen kanssa.

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Kestävän kaupunkikehityksen tavoitteena sujuva arki

Kuva: Tampereen kaupunki / Laura Hoppo

- Kestävää kasvua edistetään kehittämällä liikennejärjestelmää kokonaisuutena. Raitiotien liikennöinti Lentävänniemeeseen käynnistyy 7.1.2025. Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa yhteysvälin rakentamisen toteuttamisvaihtoehdosta päätetään lokakuussa 2024.
- Yhdyskuntarakenteen strategiseen kehittämiseen liittyvää maankäytön suunnittelua jatketaan mm. Asemakeskuksen osalta, Lielahden-Hiedanrannan alueella, Teiskontien varrella, Nurmissa ja Ojalassa.
- Viinikankadun maanalaisen ajoyhteyden rakentaminen alkaa.
- Hiilineutraali 2030 -tiekartan toimenpiteitä jatketaan määrätietoisesti, mm. Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelman avulla.
- Luonnon monimuotoisuutta turvataan mm. LUMO-ohjelman toteutuksella ja luontotyyppien kartoitukset pyritään saamaan valmiiksi kahdella suuralueella.
- Arjen sujuvuutta keskustan infrainvestointien toteutuksessa tuetaan mm. kiinnittämällä erityistä huomiota viestintään.

Osaaminen kehityksen kärkeen

- Työvoimapalvelut uudistuvat vuoden 2025 alussa. Keskeisintä uudistuksessa on turvata siirrosta huolimatta sujuvat ja saumattomat palvelut. Lähtökohtana on työllisyyden aktiivinen edistäminen.
- Työllisyyttä tuetaan myös vahvistamalla yritys- ja työnantajapalveluiden kokonaisuutta osana te-uudistuksen toimeenpanoa. Tavoitteena on myös startup-yritysten ja niiden henkilöstömäärän kasvattaminen.
- Ammatillisessa koulutuksessa vahvistetaan tiedolla johtamisen roolia ja pedagogisen toiminnan johtamista kehitetään.
- Lukiokoulutuksessa alkaa elokuussa 2025 suomen- ja englanninkielinen lukiolinja Bilingual Study Programme (Finnish & English)
- Lukion aloituspaikkoja nostetaan 25:llä
- Lukiokoulutuksen laadun kehittämishankkeessa laadittujen kriteerien käyttöönotto toteutetaan lukuvuonna 2024–2025. Seudullinen yhteistyö laatukriteerien toteuttamiseksi käynnistyy vuoden 2025 alusta.
- Kansainvälisten osaajien määrää Tampereella pyritään määrätietoisesti kasvattamaan.

Kuva: Visit Tampere / Mirella Mellonmaa

Kaupunki kantaa sosiaalista vastuuta

- Tampereen ja Kiovan ystävyyskaupunkisuhteen myötä Tampere on tukenut Ukrainaa ja ukrainalaisia monin tavoin, ja tämä tuki jatkuu.
- Ukrainalaisten tukemista vahvistetaan, panostamalla mm. Tampereella olevien ukrainalaisten kielikoulutukseen.
- Kotoutumispalvelut siirtyvät kaupungille TE-uudistuksen myötä tuoden kaupungille entistä suuremman vastuun koko kotoutumisen polusta.
- Kaupunki panostaa segregaaation ehkäisyyn vahvistamalla oppilaitosten turvallisuuskoordinaatiota ja viranomaisyhteistyötä, sekä panostamalla asumisneuvontaan.
- Köyhyysohjelmaan tehdyt lisäykset mm. ruoka-apujakeluun jatkuvat entisellä tasollaan.

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

TAMPERE.
FINLAND

Kiitos!

Tampereen kaupungin talousarvio 2025

Konsernijohtaja Juha Yli-Rajala

21.10.2024

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma 2023–2028

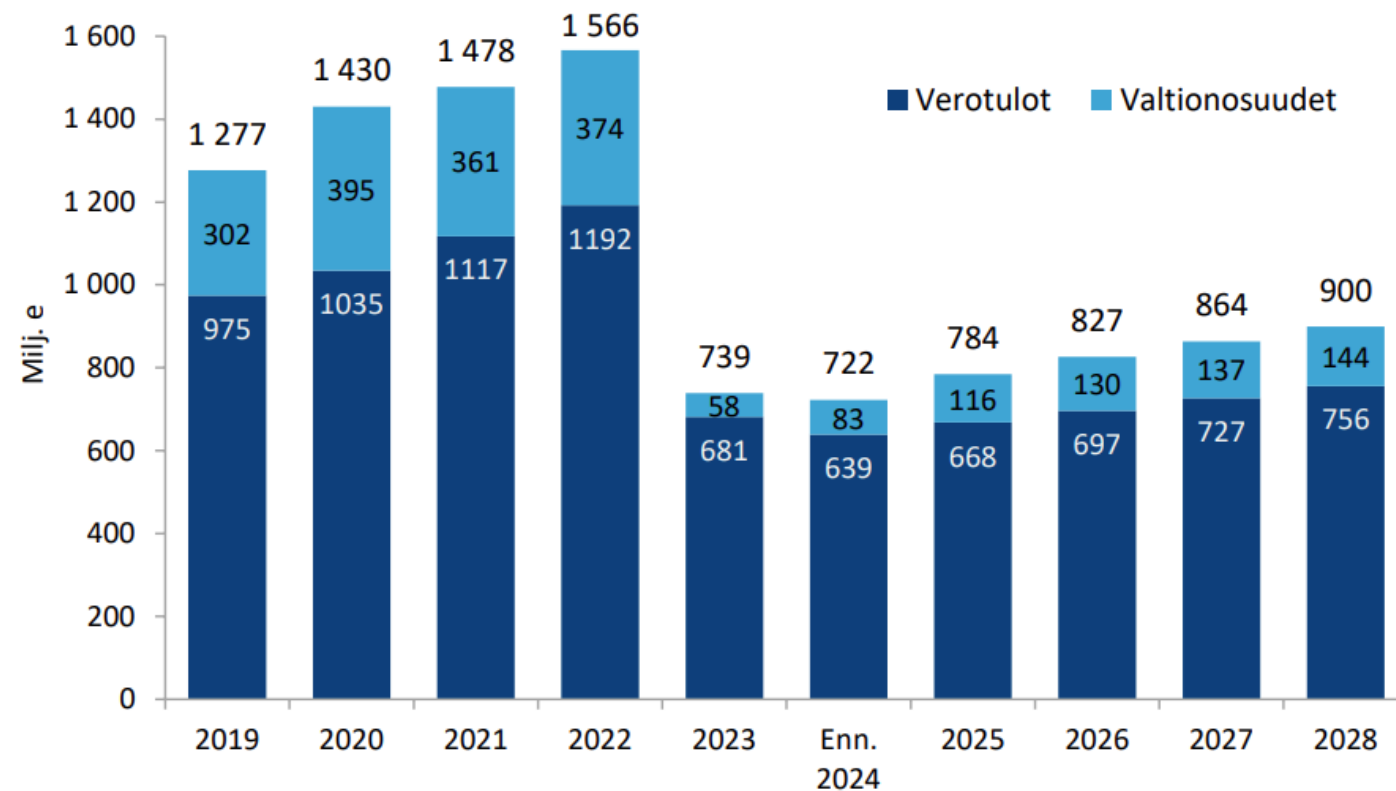
Liikelaitokset yhdistelty, sisäiset erät poistettu

Tuloslaskelma (milj. euroa)	TP 2023	TP 2024 Enn	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	385,8	313,9	381,1	335,9	349,3	349,8
Toimintamenot	-965,0	-996,2	-1 094,4	-1 115,0	-1 138,5	-1 160,2
Toimintakate	-579,2	-682,2	-713,3	-779,1	-789,2	-810,4
Verotulot	681,1	639,0	668,0	696,5	727,0	755,5
Valtionosuudet	58,3	83,1	116,0	130,0	137,0	144,0
Rahoitustulot ja -menot	27,8	26,1	24,5	19,8	16,1	11,7
Vuosikate	188,0	66,0	95,1	67,2	90,9	100,8
Poistot ja arvonalentumiset	-132,7	-128,5	-134,7	-131,6	-130,1	-136,0
Satunnaiset erät	0	204	0,0	0	0	0
Tilikauden tulos	55,3	141,7	-39,6	-64,4	-39,3	-35,2

- Vuoden 2023 verotulot sisältävät vanhoilla veroperusteilla kertyneitä verotuloja, mikä selittää verotuloarvion alenemisen vuonna 2024.
- Tampereen Vesi liikelaitoksen yhtiöittämisellä on merkittäviä vaikutuksia vuoden 2024 lukuihin. Vuoden 2024 tilinpäätösennusteen tilikauden tulos ilman satunnaisia eriä on -62,6 M€.
- Vuoden 2025 luvut sisältävät TE-uudistuksen vaikutukset toimintatuloihin ja –menoihin ja valtionosuuksiin.

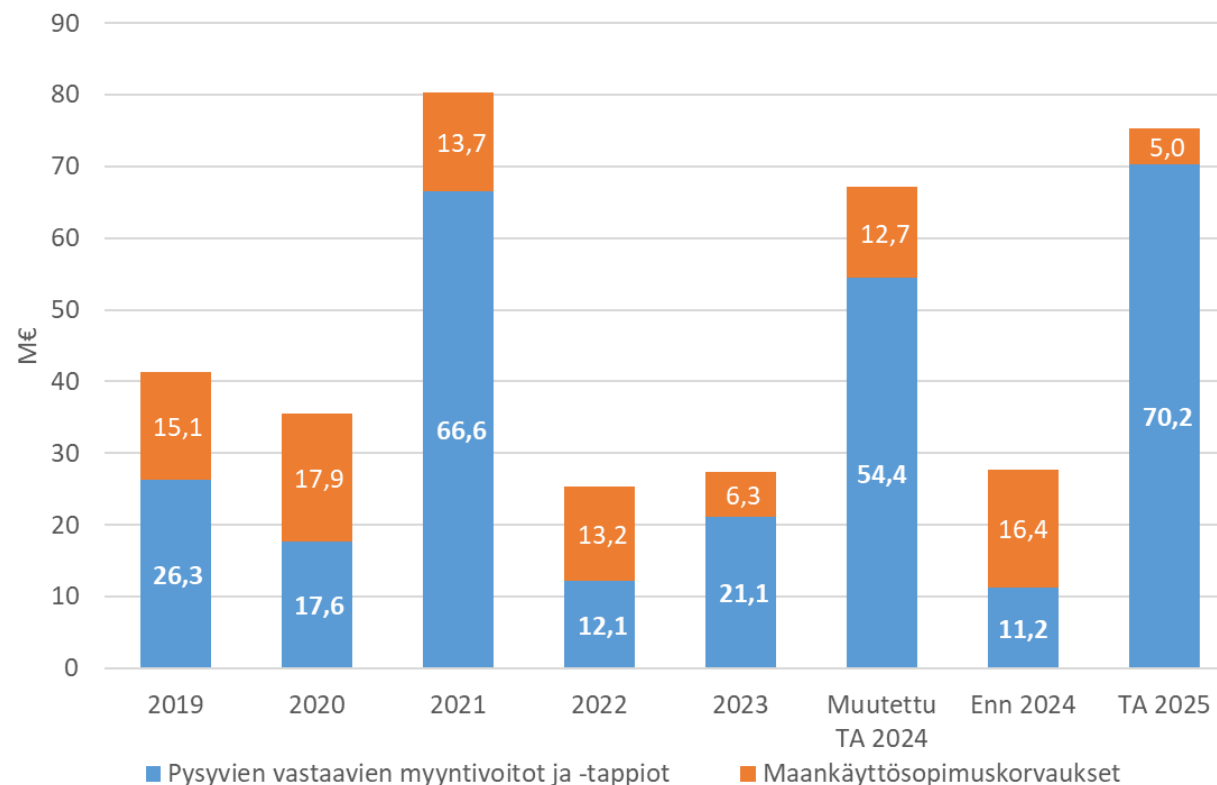
Verorahoitus 2019–2028

- Sote-uudistuksen myötä verorahoituksen taso aleni merkittävästi (-52,8 %) vuonna 2023.
- Vuonna 2023 kunnille tilitettiin verotuloja vielä osittain vuoden 2022 veroperusteilla, mikä lisäsi vuoden 2023 verokertymää (ns. verohännät olivat noin 65 M€).
- Vuonna 2024 verorahoitus alenee arviolta 2,3 % ”verohäntien” poistuttua.
- TE-uudistus nostaa vuoden 2025 valtionosuus-arvioita. Verorahoituksen kasvuarvio on 8,6 %.
- Taloussuunnitelmavuosina verorahoituksen kasvu on arviolta noin 5 % vuosittain. Arvioihin liittyy paljon epävarmuustekijöitä.

Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot sekä maankäyttösopimuskorvaukset

- Omaisuuden myyntivoittoja arvioidaan saatavan 70,2 M€. Arvio sisältää sekä tonttien ja rakennusten että yhtiöiden osakkeiden myyntivoittoja.
- Omaisuuden myynneillä rahoitetaan investointeja ja hillitään lainamäärän kasvua.
- Maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan tuloutettavan 5,0 M€.

TE-uudistus

- Työvoimapalvelut muodostavat kunnille 1.1.2025 alkaen uuden valtiosuustehtävän.
- TE-uudistuksen tavoitteena on nivoa työvoimapalvelut osaksi kunnan elinvoimatyötä sekä tuottaa tehokkaampia ja saavutettavampia palveluja.
- Kunnille siirtyvät lakisääteiset työ- ja elinkeinopalvelut koostuvat erilaisista työnhakijoille, työnantajille ja yrittäjille tarjottavista ohjaus-, valmennus- ja koulutuspalveluista.
- Lakisääteisten palvelujen lisäksi TE-uudistuksen tavoitteisiin tähdätään työllisyysalueen kuntien yleisen toimialan alaisilla elinvoimatehtävillä, jotka tullaan yhteensovittamaan työllisyysalueen palveluihin.
- TE-uudistuksen myötä kuntien maksuvastuu työttömyysturvan kustannuksista laajenee työmarkkinatuen lisäksi ansiopäivärahan ja peruspäivärahan perusosiin. Uuden kannustemallin myötä maksuvastuu kasvaa asteittain työttömyyden pitkittyessä.

Tampereen seudun työllisyysalue

- Tampereen seudun työllisyysalueeseen kuulu 16 kuntaa Pirkanmaalta: Akaa, Kangasala, Nokia, Orivesi, Tampere, Valkeakoski, Virrat, Ylöjärvi, Juupajoki, Kuhmoinen, Lempäälä, Pirkkala, Pälkäne, Ruovesi, Urjala ja Vesilahti.
- Yhteistoiminta-alue on muodostettu vastuukuntamallilla, jossa Tampere järjestää lakisääteiset TE-palvelut työllisyysalueen kuntien puolesta.
- Työllisyysalue rakentuu lähipalvelumallilla, jossa sekä valtion TE-henkilöstö että kuntien työllisyyden kuntakokeiluhenkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella vastuukunnan työntekijöiksi 1.1.2025.
- Kuntien yhteisenä toimielimenä toimii elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto.
- Työllisyysalueen toimintaan kohdistuva valtion rahoitus on laskennallisesti n. 54,6 M€. Yhteistoimintaosuuksilla katettavat kustannukset ovat n. 78,9 M€.

Alueen väestö: 471 830

Kokonaistyövoiman määrä: 233 579

Työnhakijoita: 67 743 (2023 eri työnhakijoiden määrä)

Avoimet työpaikat alueella vuoden aikana yhteensä: 103 479

Yritysten määrä: 36 463

TE-uudistuksen talousvaikutuksia 2025

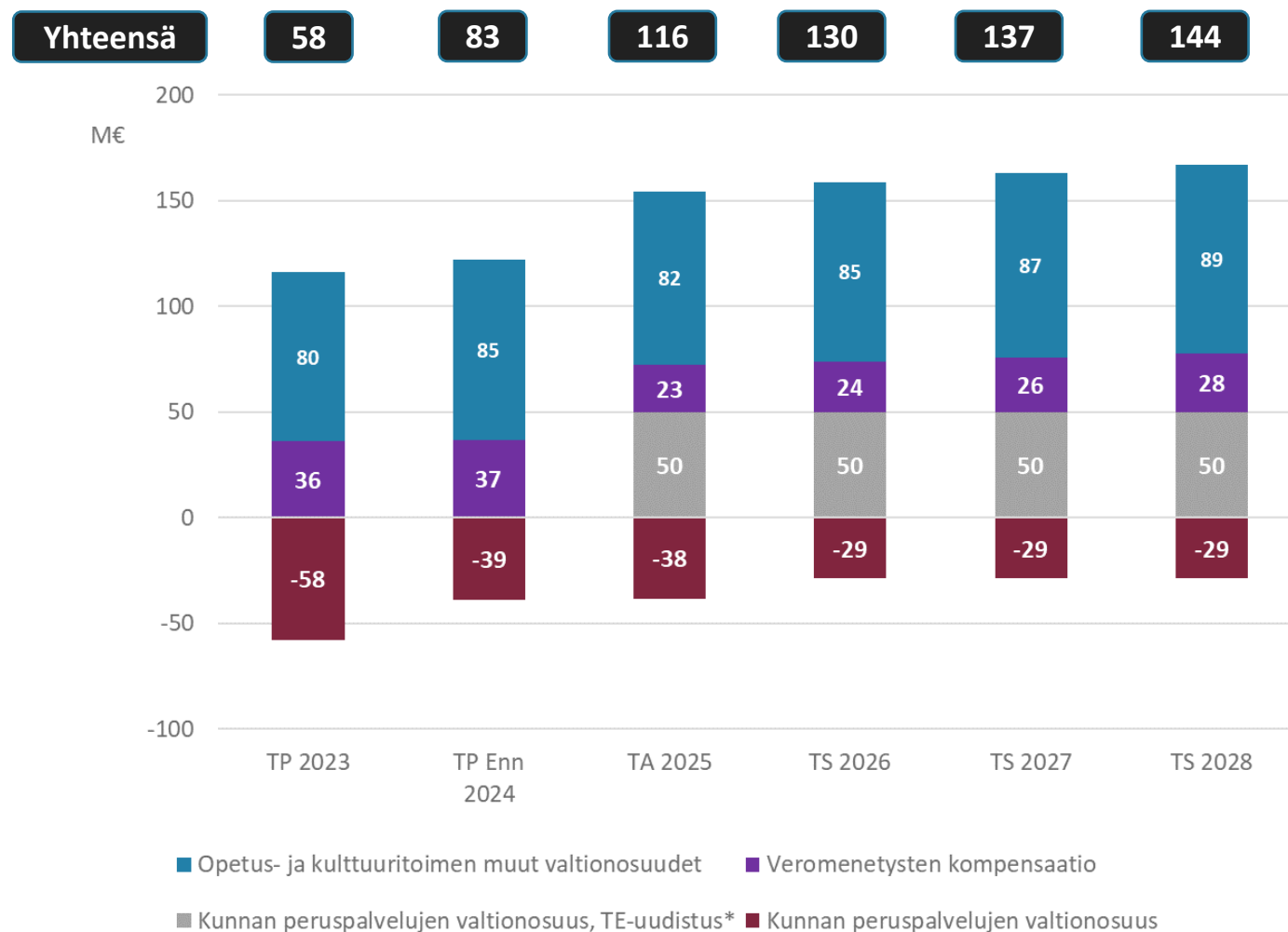
- TE-uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia kuntien talouteen.
- Valtionosuuden kasvu ei kata kaikkia TE-uudistuksessa valtiolta siirtyviä kustannuksia.
- Tampereen maksuosuus lakisääteisten TE-palvelujen eli työllisyysalueen kustannuksista vuonna 2025 on noin 48 M€ (61 %). Maksuosuus ei lisää kaupungin nettomenoja enempää kuin TE-uudistukseen osoitettu laskennallinen valtion rahoitus, koska osa menojen kasvusta katetaan kuntahenkilöstön siirrolla sekä työllisyys- ja kasvupalveluiden ei-lakisääteisestä työllisyyden edistämisestä.
- Siirtyvien TE-palvelujen yhteistoimintaosuuksien lisäksi TE-uudistukseen sisältyy laajeneva työttömyysturvan maksuvastuu, jonka myötä työttömyysturvamenot kasvavat Tampereen osalta noin 16,6 M€.
- Kokonaisvastuu työttömyysturvasta on Tampereen osalta vuonna 2025 noin 42,5 M€. Riippuen työttömyystilanteen kehityksestä, riskinä on, että valtion osoittama kompensatio on alimitoitettu toteutuviin kustannuksiin nähden.

TE-uudistuksen vaikutusarvio, milj. euroa	Tampere	Muut työllisyysalueen kunnat	Yhteensä
Toimintatulot /pakolaisten laskennallinen rahoitus, arvio kohdentuen työllisyysalueen toimintaan	1,8	0,3	2,1
Toimintatulot yhteensä	1,8	0,3	2,1
Toimintamenot (työllisyysalueen taseyksikkö)	-48,0	-30,9	-78,9
Toimintamenot (työttömyysturvan laajeneminen)*	-16,6	-9,4	-26,0
Toimintamenot yhteensä	-64,6	-40,3	-104,9
Valtionosuus, laskennallinen TE-vos + Koto-vos	33,3	19,2	52,5
Valtionosuus, laskennallinen työttömyysturvan kompensatio	16,6	9,4	26,0
Valtionosuus yhteensä	49,8	28,6	78,4
Vaikutusarvio	-13,0	-11,4	-24,4
Kuntahenkilöstön siirron kustannukset	9,7	2,8	12,6
Vaikutusarvio, netto	-3,3	-8,6	-11,9

*Vaikutusarviossa on työttömyysturvamenojen laajenemisen osalta olettamana, että menot kasvavat saman verran kuin niihin osoitettava kompensatio valtiolta. Arvioon ei ole sisällytetty ennustetta työttömyyden muutoksesta.

Valtionosuudet

- Vuonna 2024 valtionosuuksia arvioidaan kertyvän yhteensä 83 M€, mikä on 3,1 M€ alkuperäistä talousarviota enemmän.
- Vuonna 2025 TE-uudistukseen osoitettu *laskennallinen rahoitus* on noin 50 M€.
- Valtionosuudet kasvavat kuitenkin vain 33 M€, vaikka kaupunki on kasvanut 6000 asukkaalla vuonna 2023.
- Taloussuunnitelmavuosien 2026–2028 valtionosuuksiin liittyy merkittävää epävarmuutta.
- Peruspalvelujen negatiivinen valtionosuus johtuu mm. sote-uudistuksen muutosrajoittimesta ja kunnan rahoitusosuudesta perustoimeentulotukeen.

Investoinnit ja rahoituslaskelma

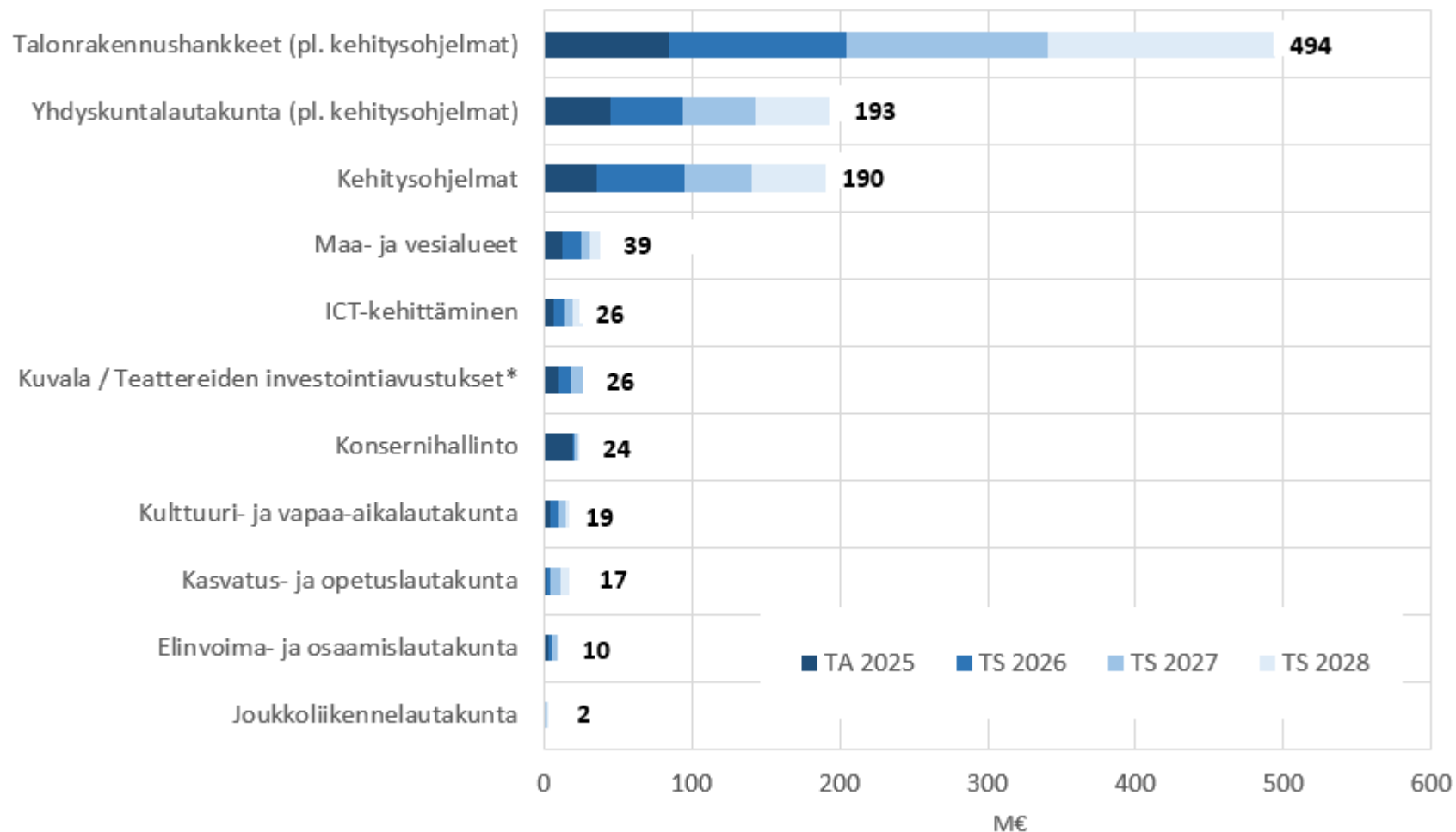
Investointien koonti

milj. euroa	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Bruttoinvestoinnit (investointimenot)	226,9	267,4	266,6	282,5
Nettoinvestoinnit (investoinnit - rahoitusosuudet)	225,0	267,4	266,6	282,5
Investointien rahavirta (nettoinvestoinnit - omaisuuden myynti)	127,4	245,3	237,8	277,1
Vuosikate	95,1	67,2	90,9	100,8
Investointien tulorahoitusprosentti	42 %	36 %	40 %	43 %

- Investoinnit (netto) ovat ensi vuonna yhteensä 225,0 M€ ja investointien tulorahoitusprosentti on 42 %.
- Lainamäärä kasvaa noin 121 M€ ja asukaskohtainen lainamäärä nousee 3 966 euroon.
- Vuosien 2025–2028 investointisuunnitelma nousee yhteensä 1 041 M€:oon, josta talonrakennushankkeiden osuus on lähes puolet, noin 494 M€.
- Vuonna 2025 suurimmat kokonaisuudet ovat talonrakennushankkeet ja yhdyskuntarakentamisen investoinnit.

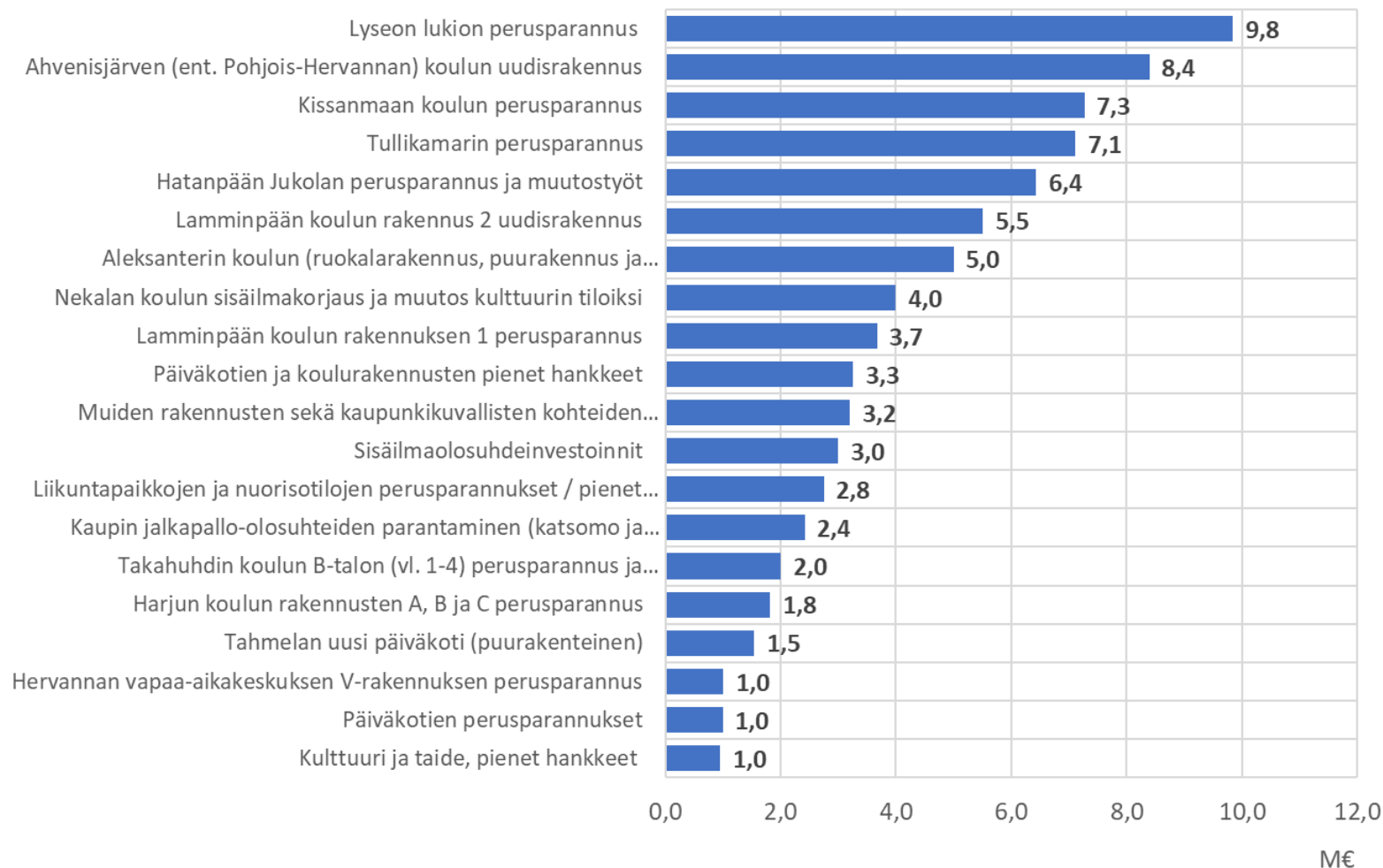
Nettoinvestoinnit 2025-2028

yhteensä 1 041,5 M€

Suurimmat talonrakennushankkeet 2025

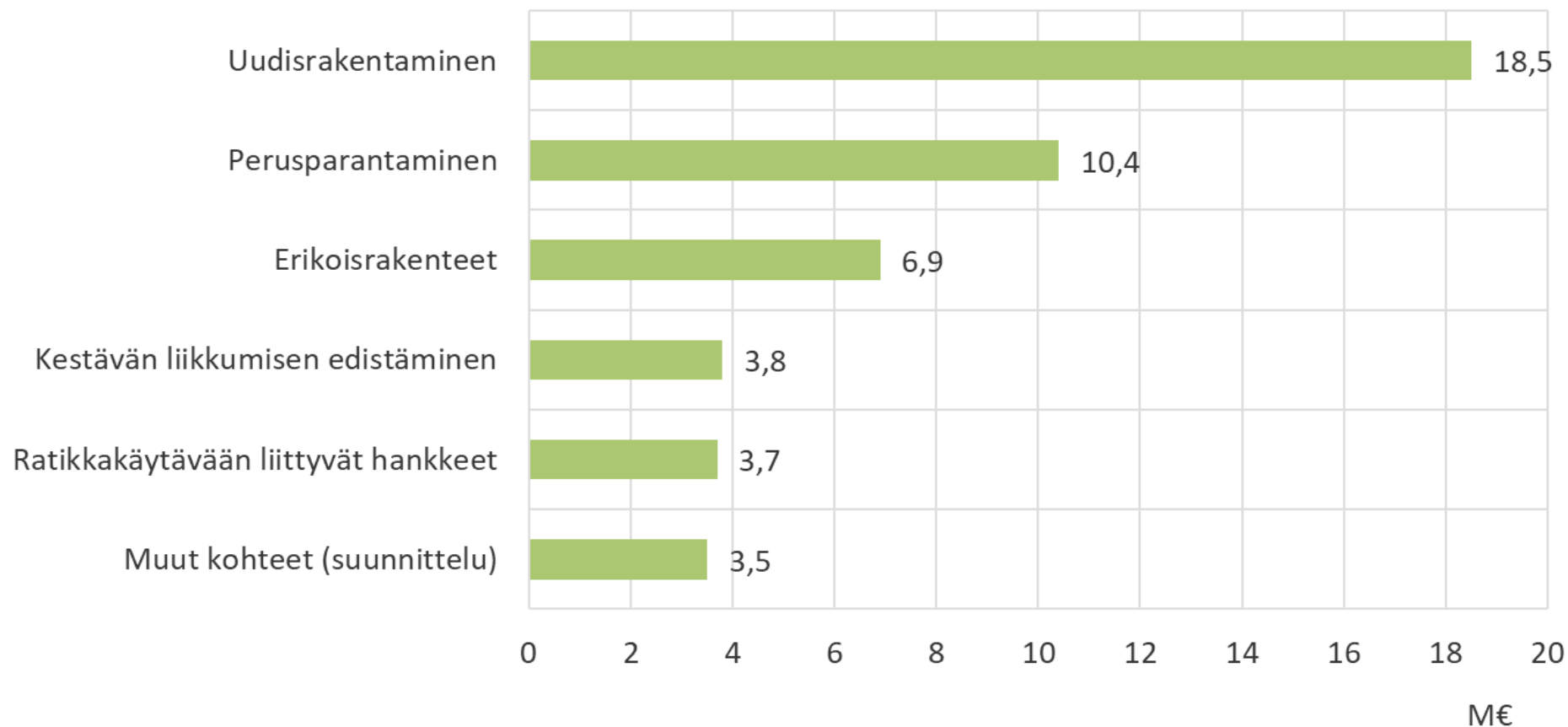
yhteensä 85,1 M€

Infrainvestoinnit vuonna 2025

yhteensä 46,8 M€

Rahoituslaskelma 2025

Milj. euroa	TA 2025
Toiminnan rahavirta	24,9
Vuosikate	95,1
Satunnaiset erät	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-70,2
Investointien rahavirta	-127,4
Investointimenot	-226,9
Rahoitusosuudet	1,9
Pysyvien vastaavien myyntitulot	97,6
Rahoituksen rahavirta	120,6
Antolainasaamisten lisäys	-0,1
Antolainasaamisten vähennys	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	164,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-43,4
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,0
Vaikutus rahavaroihin	18,1

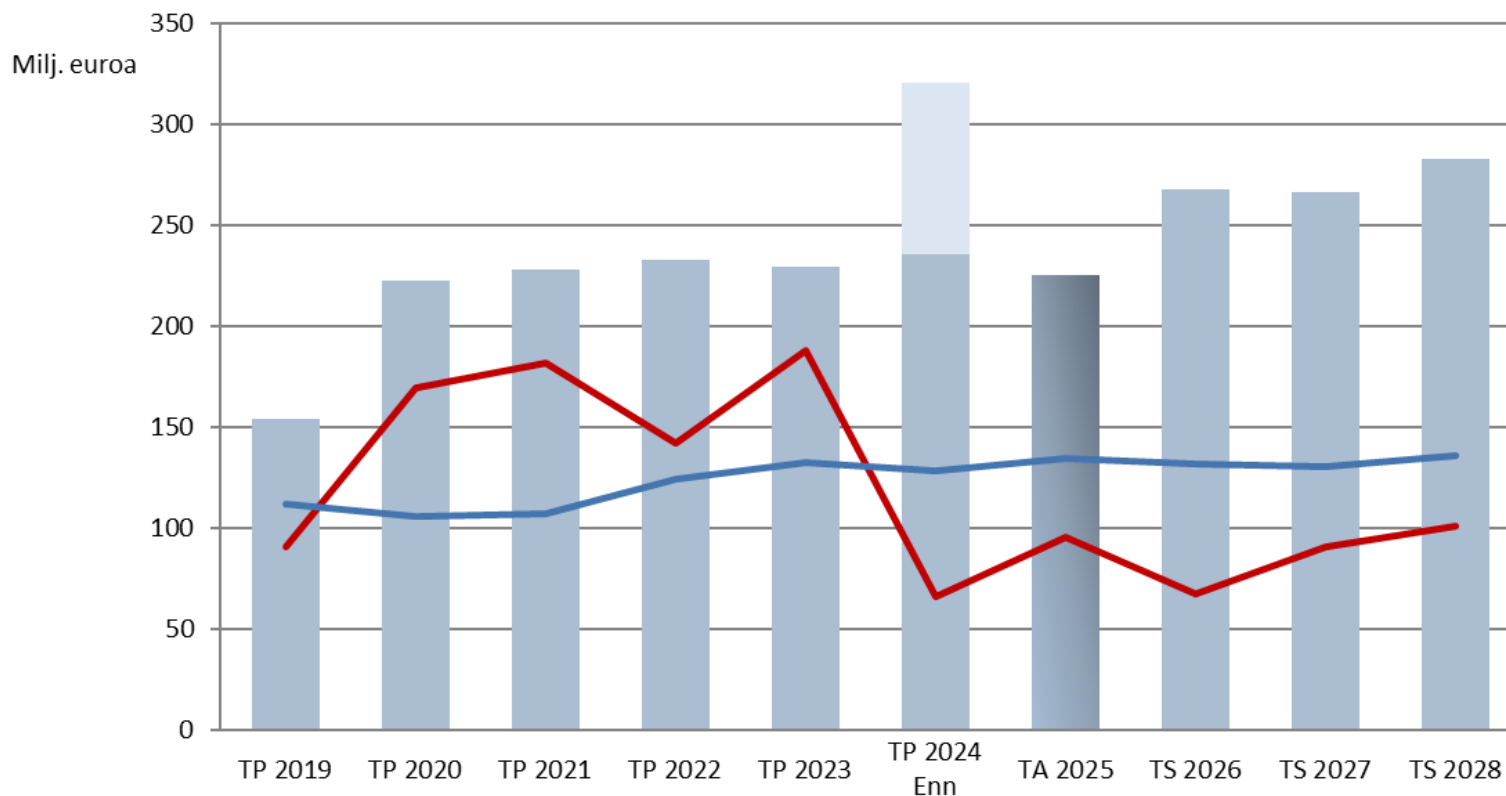
INVESTOINTIEN
TULORAHOITUS
42 %

LAINAKANNAN MUUTOS
120,6 M€

LAINAMÄÄRÄ
1 043 M€

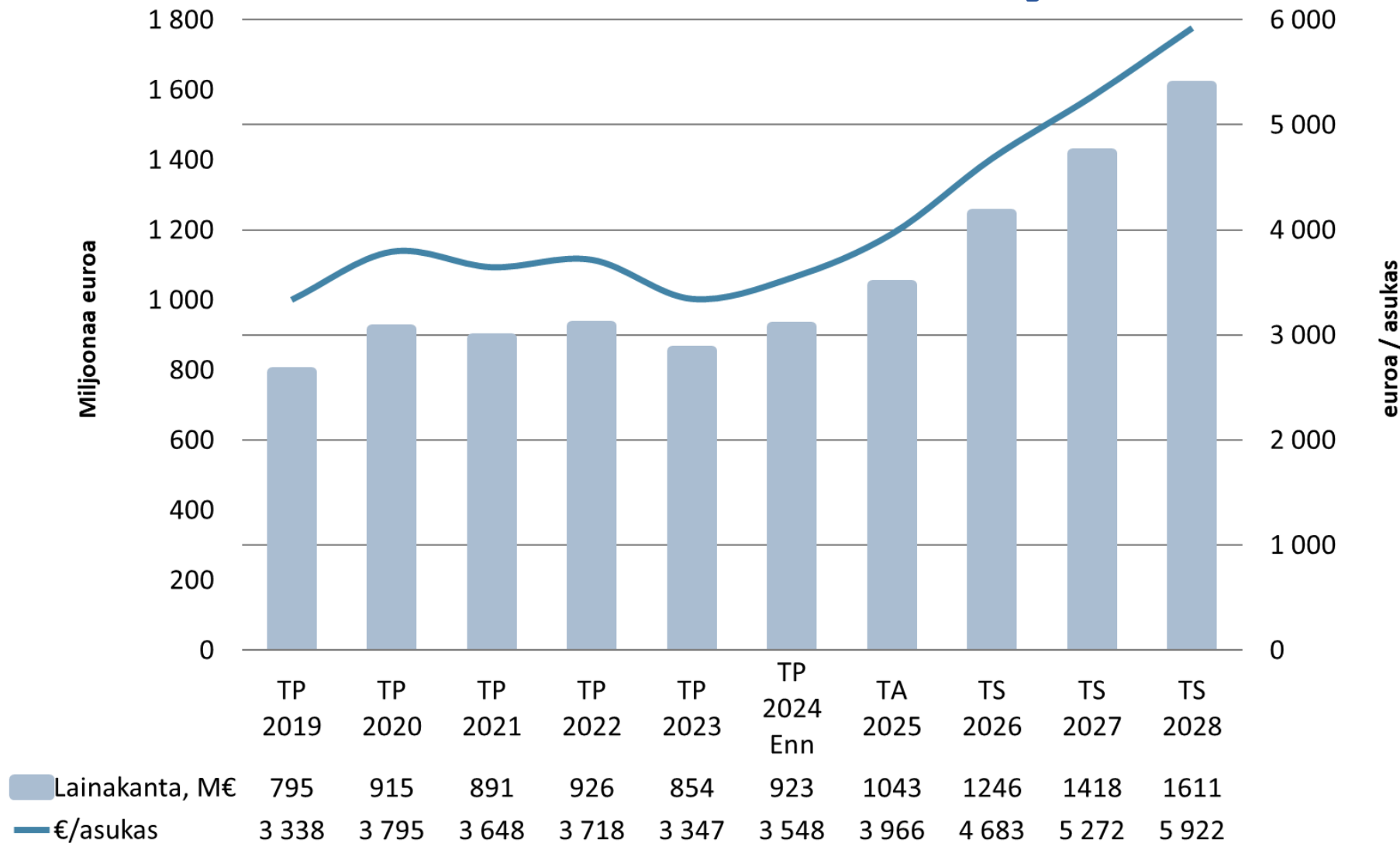
LAINAMÄÄRÄ/AS.
3 966 €

Tulorahoitus, investoinnit ja poistot

Tre Vesi SVOP, milj. €										
Nettoinvestoinnit, milj. €	154	223	228	233	229	235	225	267	267	282
Vuosikate, milj. €	90	169	181	142	188	66	95	67	91	101
Poistot ja arv.alentumiset, milj. €	112	106	107	124	133	129	135	132	130	136

Lainamäärän kehitys

Suurten kaupunkien vuoden 2025 talousarvioesityksiä

14.11.2024	Espoo	Helsinki	Jyväskylä	Lahti	Oulu	Pori	Tampere	Turku	Vantaa
Asukaslukuennuste 31.12.	327 291	690 891	150 200	120 926	218 329	83 681	263 000	206 644	256 870
Vuosikate, milj. €	276,2	482,4	39,3	3,3	53,3	13,1	95,1	38,8	71,3
- euroa/as.	844	698	262	27	244	157	362	188	277
Tilikauden tulos, milj. €	64,0	103,7	-21,0	-53,4	-42,9	-17,0	-39,6	-19,4	-47,7
- euroa/as.	195	150	-140	-441	-196	-203	-151	-94	-186
Investointimenot, netto, milj. €	346,2	987,4	84,7	67,3	200,9	44,4	225,0	322,2	238,6
- euroa/as.	1 058	1 429	564	556	920	531	856	1 559	929
Investointien tulorahoitus-%	80	49	46	5	27	30	42	12	30
Lainakannan muutos, milj. €	40	323	44	0	185	27	121	420	204
- euroa/as.	123	468	295	0	846	320	459	2 032	794
Lainat €/as.	2 537	2 057	2 907	5 625	4 071	4 321	3 966	6 630	4 144

Tavoitteita ja henkilöstö

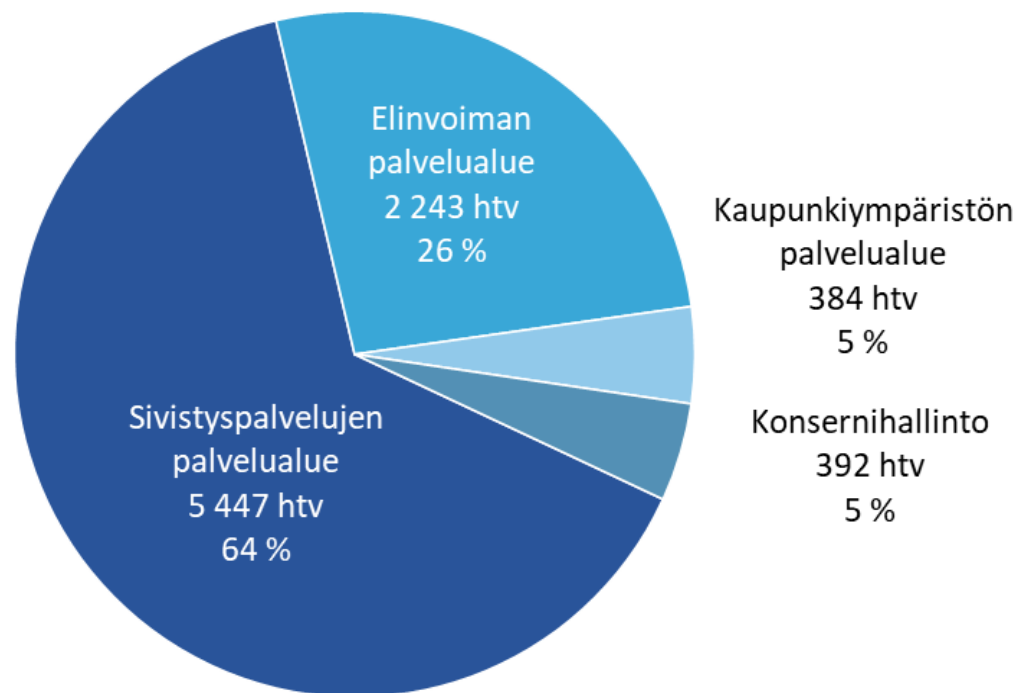
TEKEMISEN KAUPUNKI

TAMPEREEN STRATEGIA 2030

Vuoden 2025 talousarviotavoitteet

- Talousarviossa asetettavat toiminnan tavoitteet pohjautuvat Tampereen strategiaan. Tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille.
- Vuonna 2025 kaupunkiorganisaatiolle kohdistuu yhteensä **51** tavoitetta.
- Tampereen tytäryhtiöille kohdistuu yhteensä **66** yhtiökohtaista tavoitetta, minkä lisäksi yhtiöt raportoivat kestävän kehityksen edistämisestä oman toimintansa osalta.
- Tavoitteista raportoidaan kaupunginvaltuustolle kolme kertaa vuodessa osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Suunniteltu henkilöstön määrä 2025

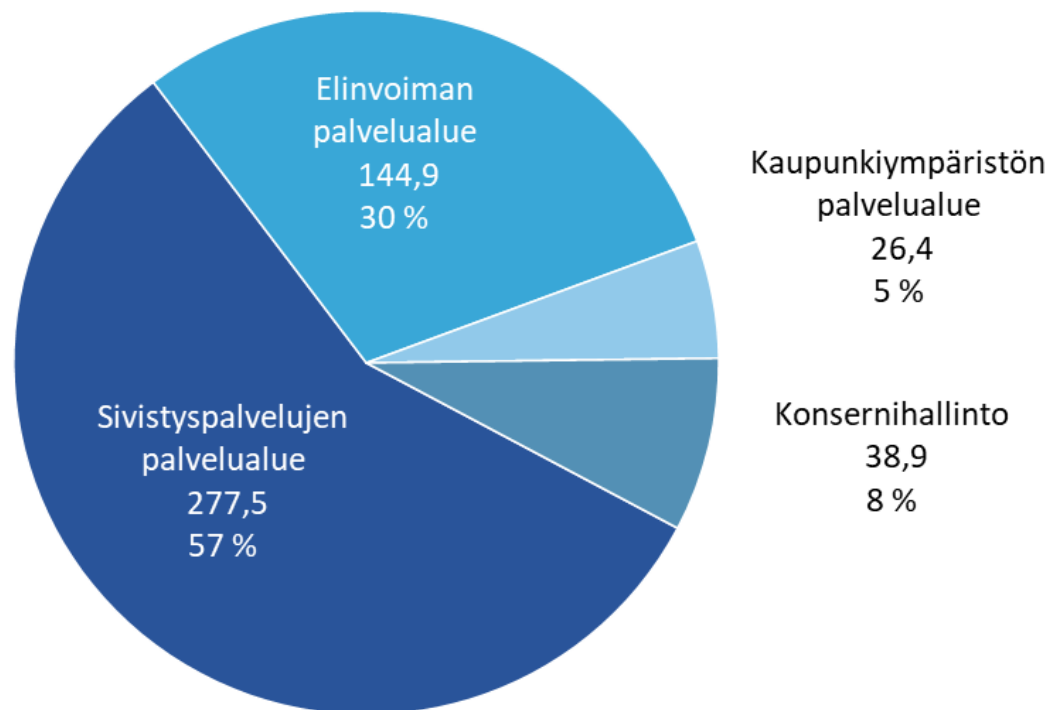

- Henkilötyövuosien määrä on **8 467** palkallista henkilötyövuotta, jossa on kasvua 120 henkilötyövuotta vuoden 2024 muutettuun talousarvioon nähden.
- Merkittävimmät muutokset:
  - Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittäminen 1.1.2025 alkaen vähentää palkallisia henkilötyövuosia -297 henkilötyövuotta.
  - Tampereen seudun työllisyysalueen palvelutoiminta käynnistyy 1.1.2025, minkä yhteydessä henkilöstöä siirtyy Tampereen kaupungin palvelukseen sekä valtiolta että Tampereen seudun työllisyysalueen kunnista. Muutoksen vaikutus on noin 461 henkilötyövuotta.
  - Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa tuen tarpeessa olevien lasten määrän ennakoitaan kasvavan. Tarpeeseen vastataan vahvistamalla henkilöstöresurssia. Palkalliset henkilötyövuodet kasvavat 65 henkilötyövuodella.
- Palkkatuetun henkilöstön osuus on 65 henkilötyövuotta, missä on laskua -115 henkilötyövuotta kuluvan vuoden muutettuun talousarvioon nähden. Vähennemistä selittää muutokset palkkatukityöllistämiseen liittyvässä lainsäädännössä.

Henkilöstömenot 2025

487,7 miljoonaa euroa

- Vuoden 2025 talousarviossa henkilöstömenot ovat 487,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 muutettuun talousarvioon nähden henkilöstömenot kasvavat 24,5 miljoonaa euroa (5,3 %).
- Kunta- ja hyvinvointialan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 30.4.2025 saakka.
  - 0,80 % kehittämisohjelmaerä 1.2.2025 ja 1.6.2025 alkaen. Erän tarkemmasta kohdentumisesta neuvotellaan myöhemmin. Muilta osin vuoden 2025 palkkaratkaisun kustannus perustuu kaupungin omaan arvioon.
  - Työmarkkinakeskusjärjestöjen neuvottelut uusista sopimuksista käydään alkuvuonna 2025.
- Palkankorotusten vaikutus vuodelle 2025 on yhteensä noin 12,9 milj. euroa.

Tampere-konserni

Tampere-konserni 2025

TAMPEREEN KAUPUNKI

Kuntayhtymät:

- Pirkanmaan Liitto 45,58 %
- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä 62,45 %

Merkittävimmät osakkuusyhteisöt:

- Tuomi Logistiikka Oy 29,11 %
- KOY Tampereen Monitoimiareena 40,00 %
- Hakametsän Kehitys Oy 40,00%
- Tuotekehitys Oy Tamlink 24,00 %
- YH Kodit Oy 21,86%
- Monetra Oy 21,00 %
- Monetra Pirkanmaa Oy 20,89 %

Säätiöt:

- Tammenlehväsäätiö
- Tampereen Vuokratalosäätiö

Tytärtyhtiöt

- Tampereen Energia -konserni 100 %
- Pirkanmaan Jätehuolto Oy 49,69 % (äänistä 65,33 %)
- Ekokumppanit Oy 90,57 %
- Tampereen kaupunkiseudun elinkeino- ja kehitysyhtiö Business Tampere Oy 60,44 %
- Pirkanmaan Voimia Oy 82,00 %
- Tampereen Sarka Oy 100 %
- Tampere-talo -konserni 100 %
- Tampereen Särkänniemi -konserni 100 %
- Oy Runoilijan Tie 72,58 %
- Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy 66,00 %
- Finnpark -konserni 100 %
- Tampereen Vuokra-asunnot Oy 100 %
- Pirkan Opiskelija-asunnot Oy 100 %
- Tampereen Palvelukiinteistöt Oy 100 %
- Tredu-Kiinteistöt Oy 66,46 %
- Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy 71,20 %
- Tullinkulman Työterveys -konserni 75,19 %
- Tampereen Raitiotie Oy 99,85 %
- Tampereen Tilapalvelut Oy 98,00 %
- Tampereen Infra Oy 98,00 %
- Hiedanrannan Kehitys -konserni 100 %
- Suomen Hopealinja Oy 100 %
- Tampereen Vesi Oy 100%
- Vilusen Rinne Vuokra-asunnot Oy 100 %
- Annalan Vuokra-asunnot Oy 100 %
- Nurmi Resort Oy 100%
- Tampereen Kaupunkiliikenne Oy 100%

Merkittävimpien tytäryhteisöjen ennusteet, liikevaihto ja henkilöstömäärä vuonna 2025

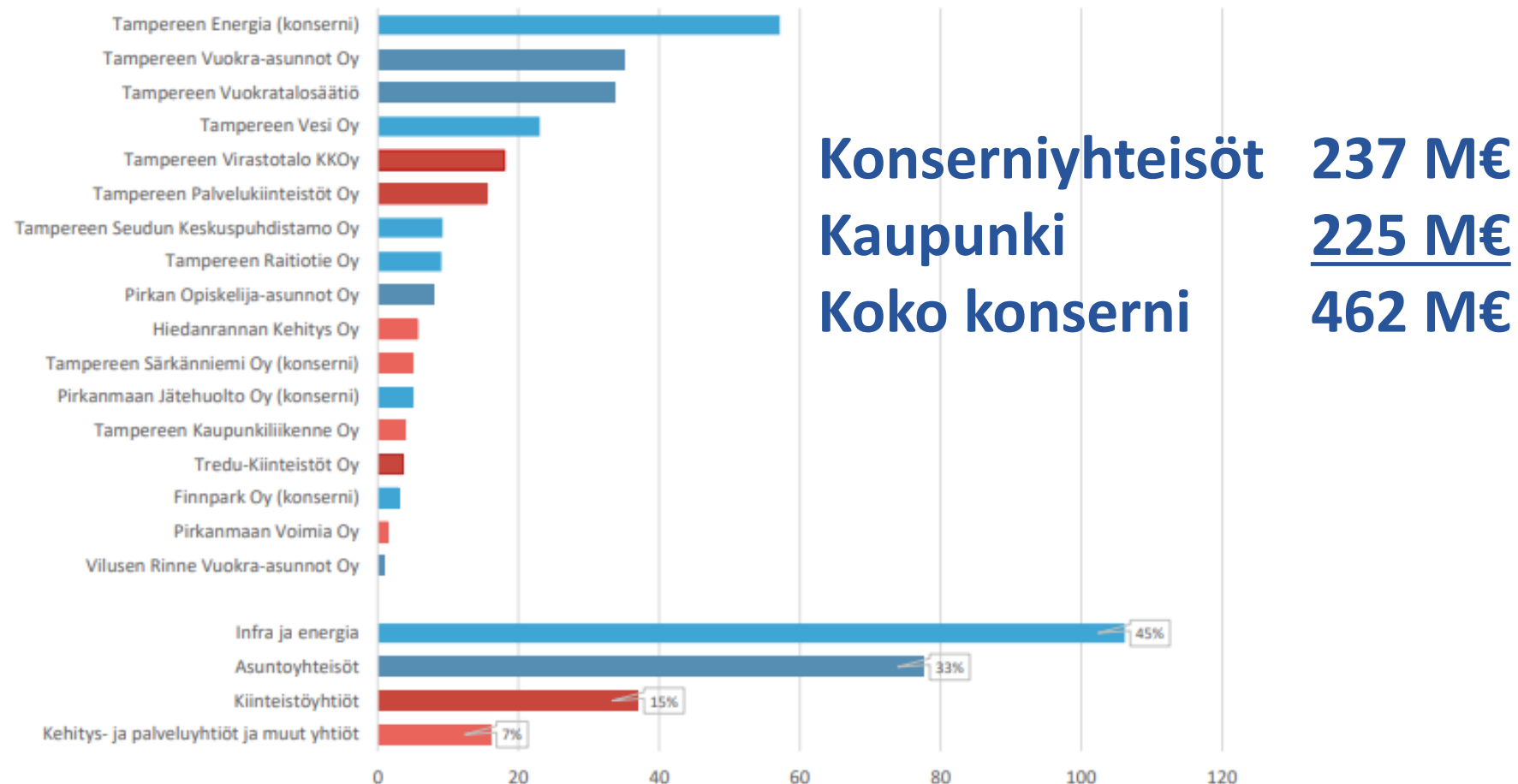
Yhteisön nimi	Omistus- osuus, %	Liikevaihto, 1 000 euroa	Henkilöstö
Tampereen Energia -konserni	100,0	298 203	371
Tampereen Tilapalvelut Oy	98,0	182 074	249
Pirkanmaan Voimia Oy	82,0	96 000	1 050
Tampereen Vesi Oy	100,0	82 100	167
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	49,7	55 260	105
Tampereen Infra Oy	98,0	53 910	320
Tampereen Raitiotie Oy	99,9	37 104	22
Finnpark -konserni	100,0	29 500	80
Tampereen Vuokra-asunnot Oy	100,0	27 400	20
Tampereen Kaupunkiliikenne Oy	100,0	23 707	290
Tampereen Särkänniemi -konserni	100,0	23 680	340
Tampere-talo -konserni	100,0	16 055	63
Tampereen Palvelukiinteistöt Oy	100,0	6 500	3

Omistusosuus = kaupungin suora tai välillinen omistusosuus 31.8.2024

Kaupungille maksettavat osingot

Yhtiö (1 000 euroa)	TA 2024	TP Enn 2024	TA 2025
Tampereen Energia Oy	20 000	20 000	20 000
Finnpark Oy	1 000	1 000	2 000
Tampereen Särkänniemi Oy	1 000	1 000	1 500
YH Kodit Oy	500	468	468
Tampereen Palvelukiinteistöt Oy	1 000	500	2 000
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	750	938	200
Tampereen Tilapalvelut Oy	500	498	1 000
Annalan Vuokra-asunnot Oy	0	300	0
Tampereen Vuokra-asunnot Oy	572	570	572
Tampereen Infra Oy	0	504	0
Tuomi Logistiikka Oy	0	484	0
Kuntarahoitus Oyj	1 500	1 553	1 500
Yhteensä	26 822	27 816	29 240

Merkittävimpien konserniyhteisöjen investoinnit 2025

KIITOS

Liite 1

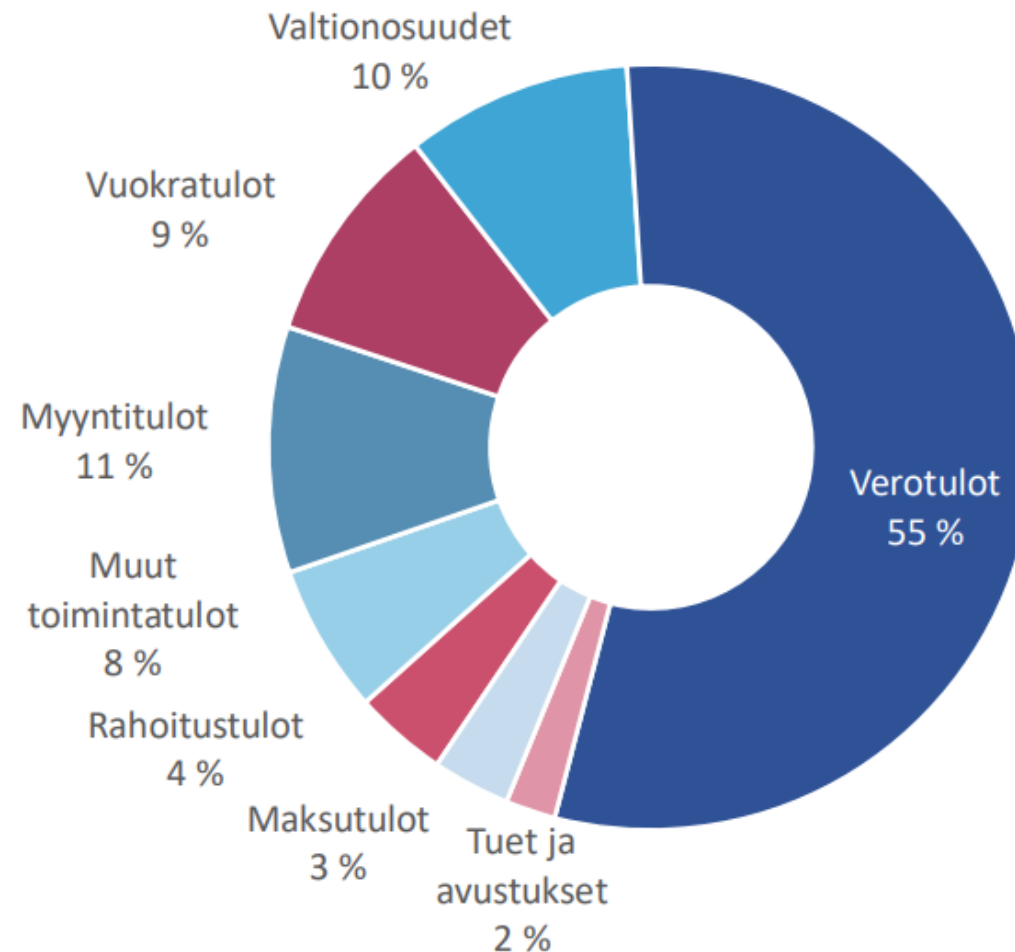
Tuloslaskelman tulot ja menot, hankinnat, verotulot sekä talousarvion rahavirrat

Tuloslaskelma 2025, tulot

sisäiset erät poistettu

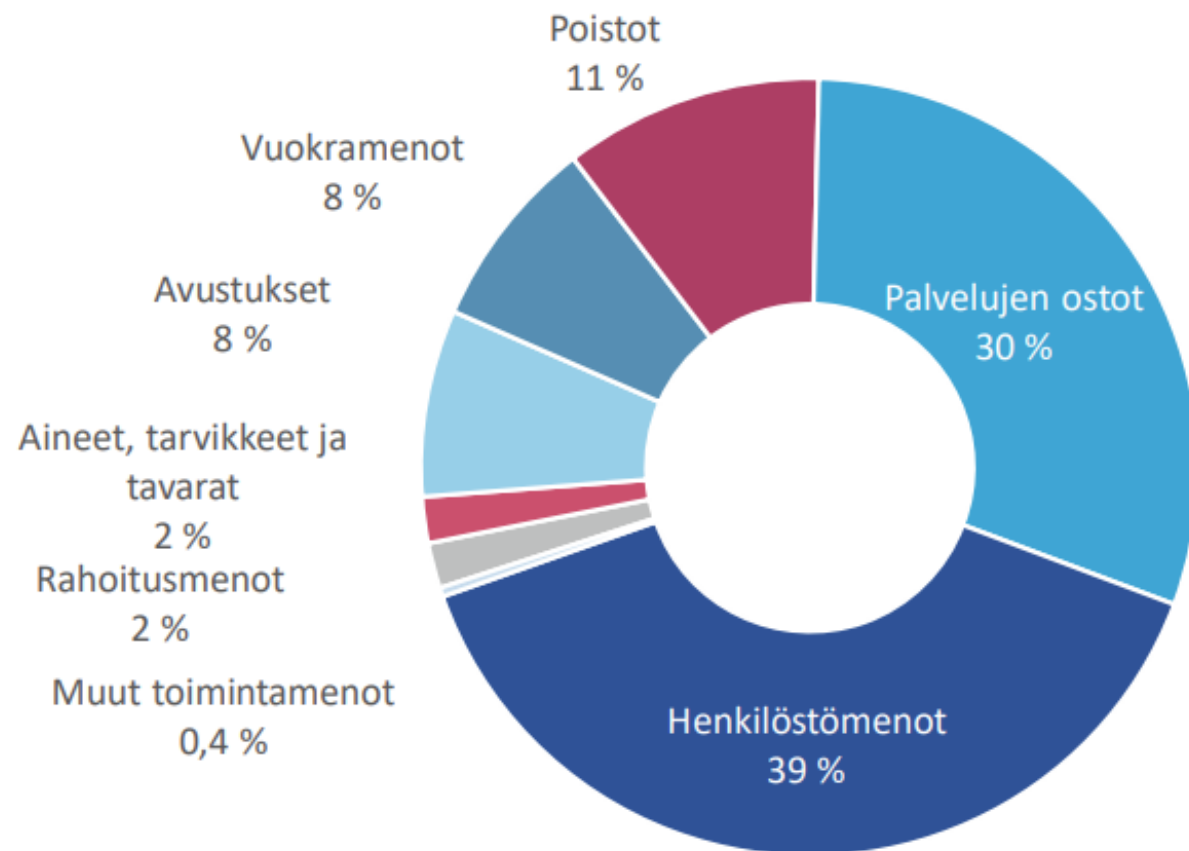
Milj. e	TA 2025	Enn. 2024
Verotulot	668,0	639,0
Valtionosuudet	116,0	83,1
Myyntitulot	126,1	96,4
Maksutulot	39,7	50,8
Vuokratulot	113,3	112,7
Muut toimintatulot	76,2	21,0
Rahoitustulot	48,1	49,7
Tuet ja avustukset	25,8	33,1
Yhteensä	1 213,2	1 085,8

Tuloslaskelma 2025, menot

sisäiset erät poistettu

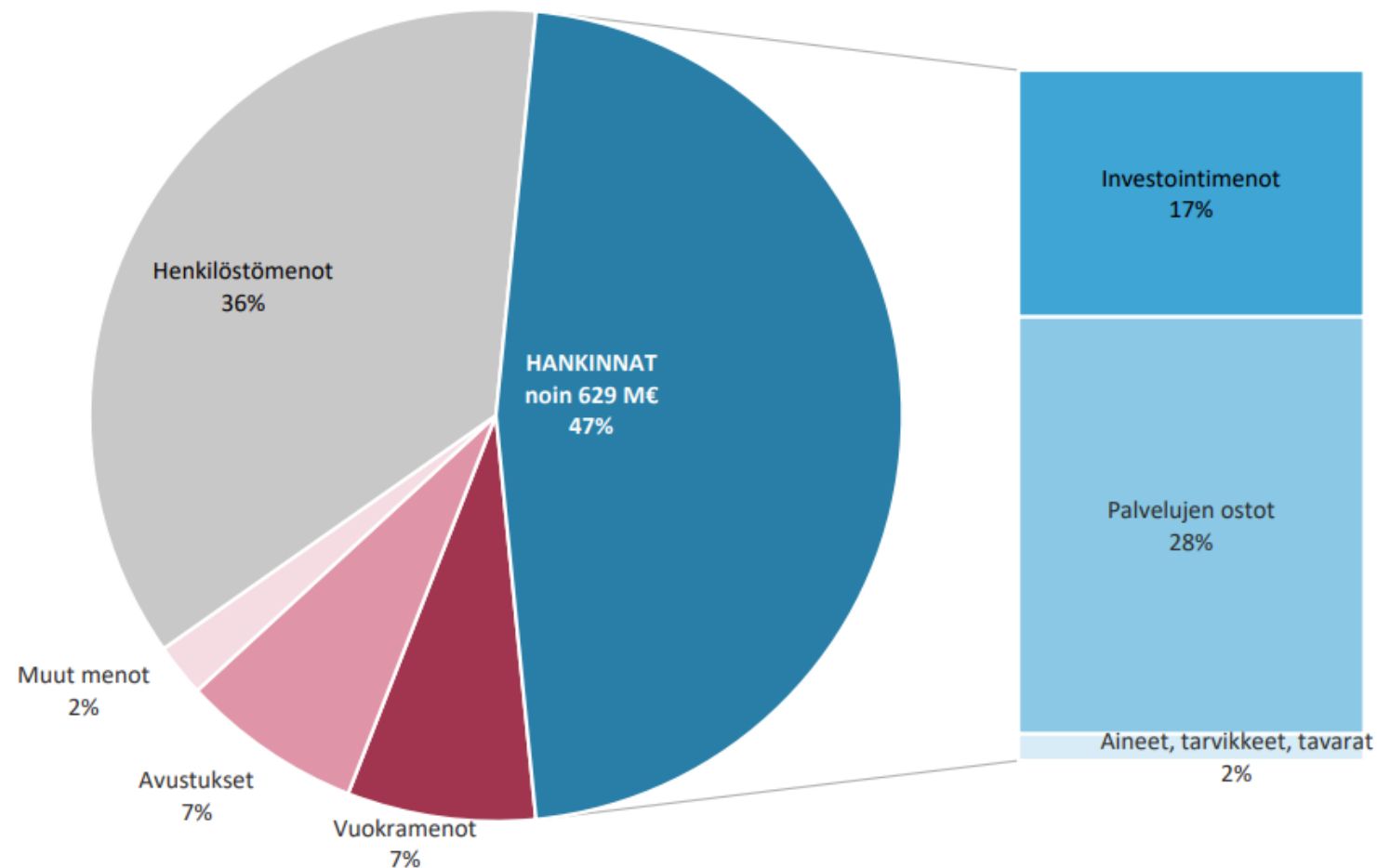
Milj. e	TA 2025	Enn. 2024
Palvelujen ostot	380,3	340,8
Henkilöstömenot	487,6	460,0
Avustukset	97,0	63,3
Vuokramenot	100,7	95,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	24,2	30,8
Rahoitusmenot	23,6	23,7
Muut	4,6	5,5
Poistot	134,7	128,5
Yhteensä	1 252,7	1 148,4

Toimintamenoista on vähennetty Valmistus omaan käyttöön -erän kautta oikaistavat menot.

Hankinnat

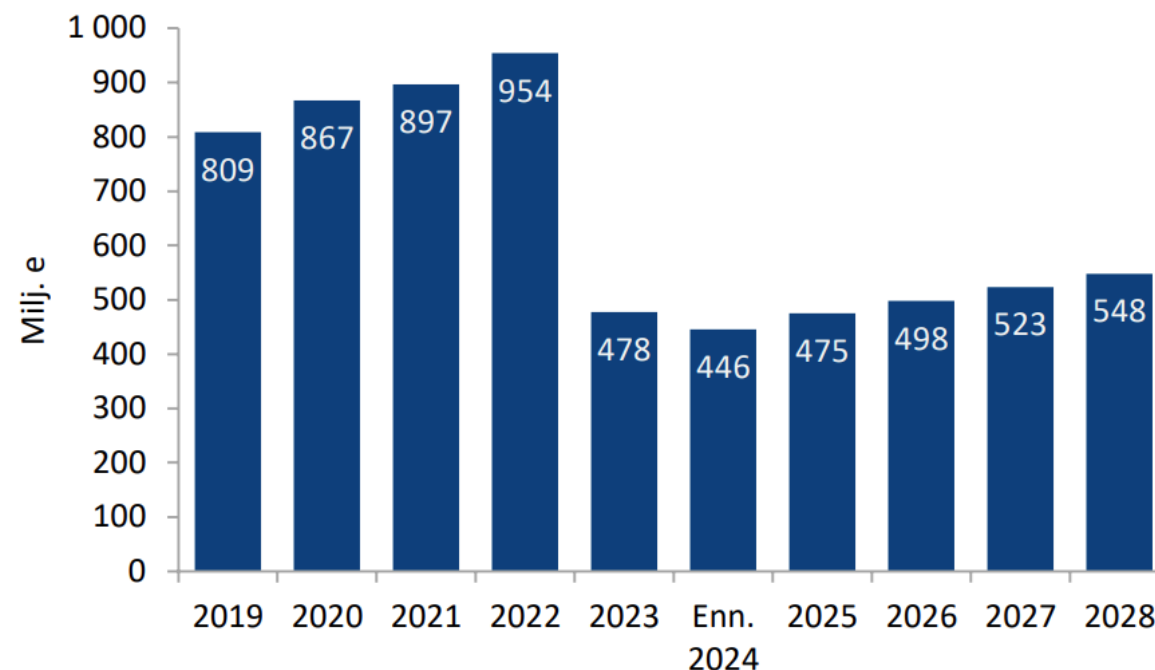
- Vuoden 2025 talousarviossa hankinnat ovat 629 miljoonaa euroa, mikä on lähes puolet kokonaismenoista.
- Hankintojen tehostamisen merkitys kaupungin talouden tasapainottamisessa kasvaa entisestään.
- Vuoden 2025 keskeisimpiä toimenpiteitä hankintojen tehostamiseksi ovat aiemmin toteutettujen digitaalisten ratkaisujen käyttöönotto, ulkoisten ostopalveluiden johtamisen mallin määrittely ja toimintatapojen yhtenäistämisen jatkaminen.

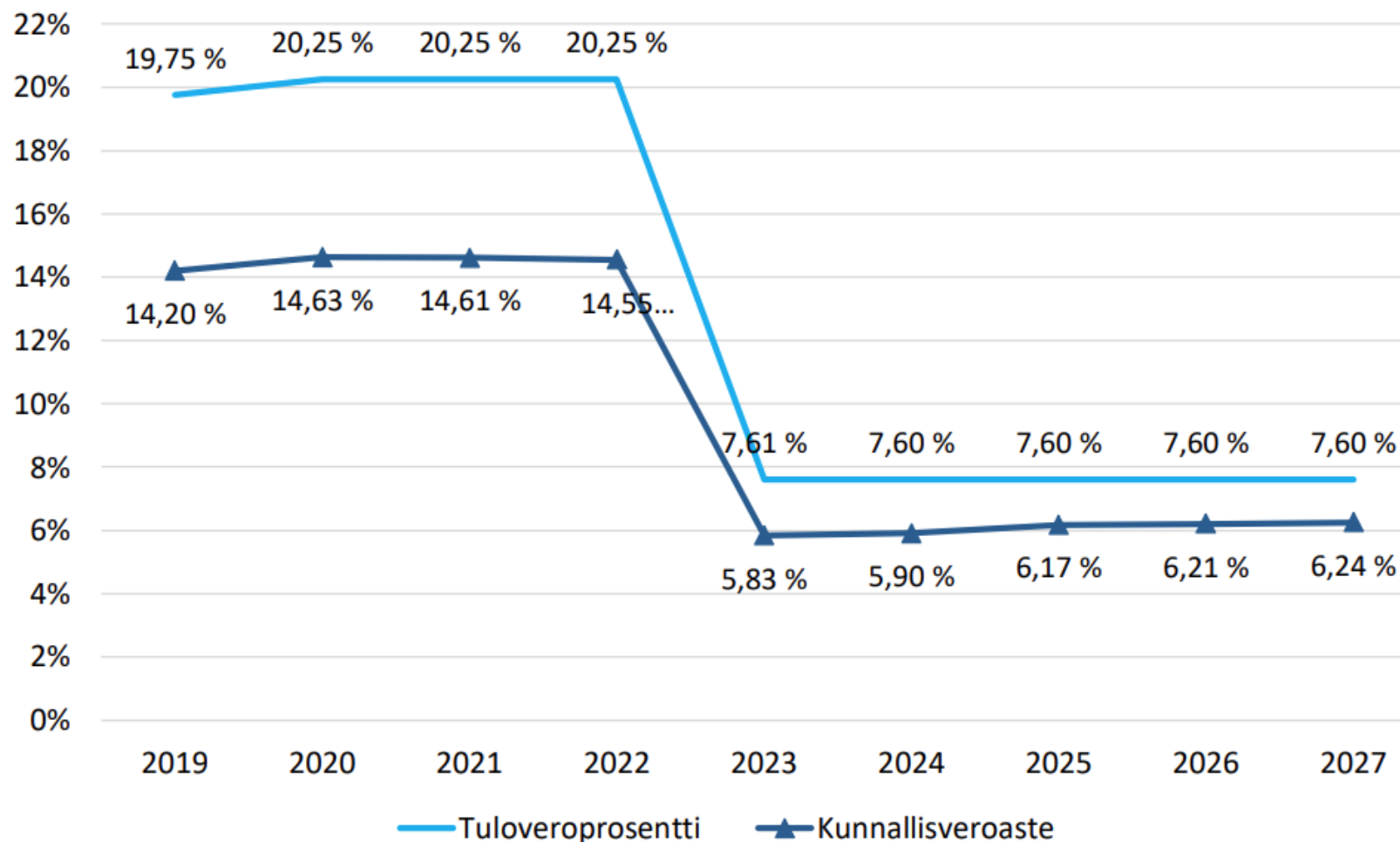
Kunnallisvero

- Vuonna 2024 kunnallisverojen ennustetaan alenevan 32 milj. euroa edellisvuodesta. Muutosta selittää ns. ”verohännät” (sote-uudistukseen liittyen vuonna 2023 kunnille tilitettiin verotuloja vielä osittain vuoden 2022 suuremmalla kunnallisveroprosentilla).
- Kunnallisveron tuloveroprosentti on 7,60 % (ei esitetä muutoksia).
- Tampereen kunnallisverotilitysten arvioidaan kasvavan vuonna 2025 noin 6,5 % (29 milj. euroa). Kunnallisveroja arvioidaan kertyvän 475 milj. euroa.
- Tampereen verotettavien tulojen arvioidaan kehittyvän suotuisasti, sillä kasvuksi arvioidaan 6,1 %.

Kunnallisveron kehitys 2019-2028

Tampereen tuloveroprosentti ja efektiivinen veroaste

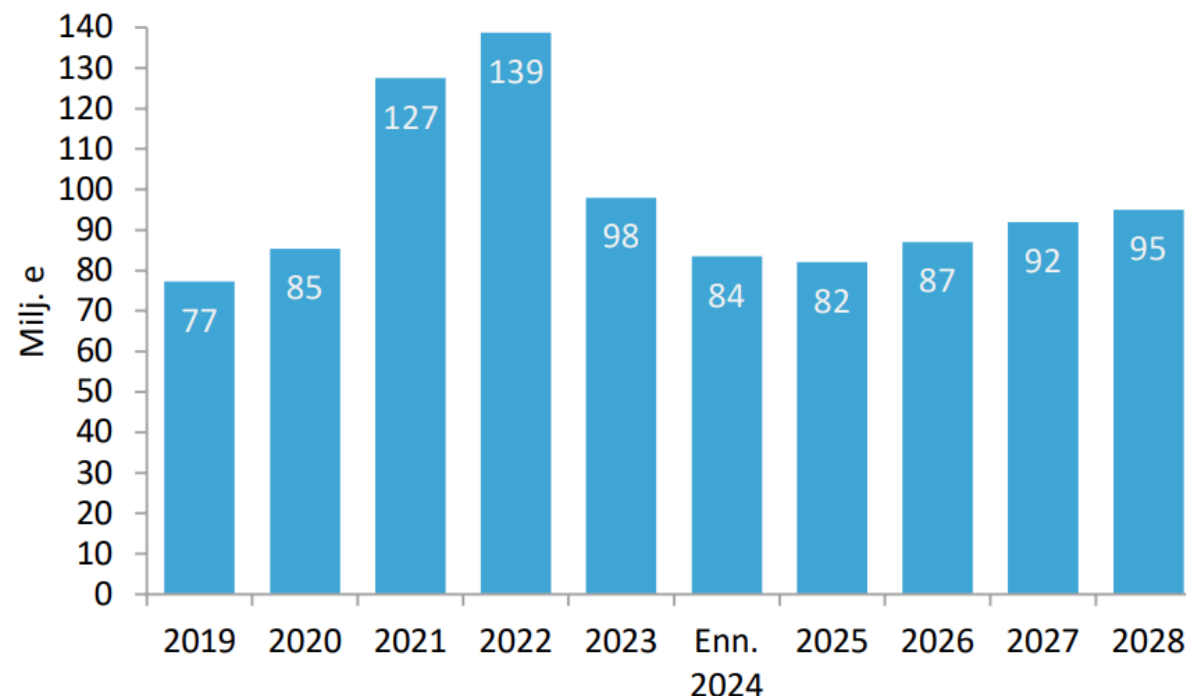
Efektiivisellä veroasteella tarkoitetaan tosiasiaassa maksuunpantujen verojen suhdetta tuloihin. Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentti ei vastaa todellista veroastetta.

Kunnallisverotuksessa tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa kotitalousvähennys, matkakustannukset, tulothankkimiskulut, ansiotulovähennys ja perusvähennys.

Yhteisövero

- Yhteisöveroa on kertymässä vuonna 2024 noin 83,5 milj. euroa, joskin loppuvuoden kertymäennuste on kovin epävarma.
- Yhteisöverotulojen aleneminen kuluvana vuonna aiheutuu sote-uudistuksesta ja vuosien 2022-2024 verokertymärytmistä.
- Kaupungin yhteisöveron jako-osuus vuodelle 2025 määräytyy verovuosien 2023 ja 2022 perusteella ja tieto osuudesta saadaan tammikuussa 2025.
- Talousarviovaiheessa on arvioitu kaupungin yhteisövero-osuuden pysyvän ennallaan. Tampereen nykyisellä jako-osuudella yhteisöverotuloja arvioidaan tilitettävän 82 milj. euroa vuonna 2025.

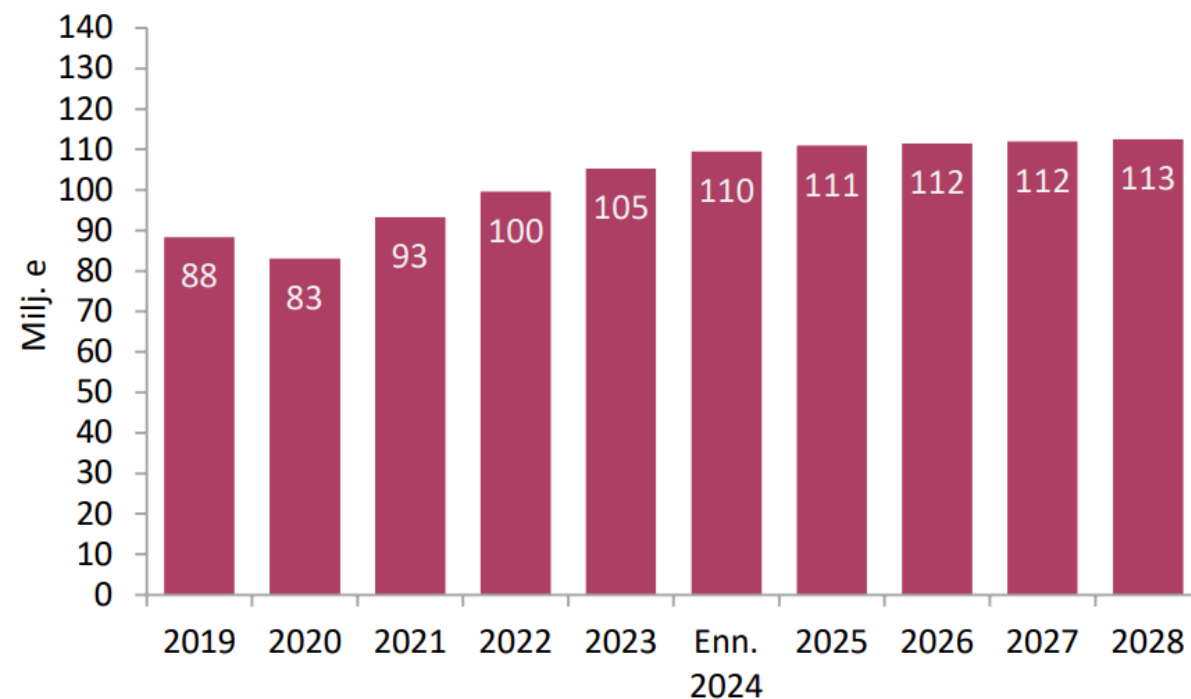
Yhteisöveron kehitys 2019-2028

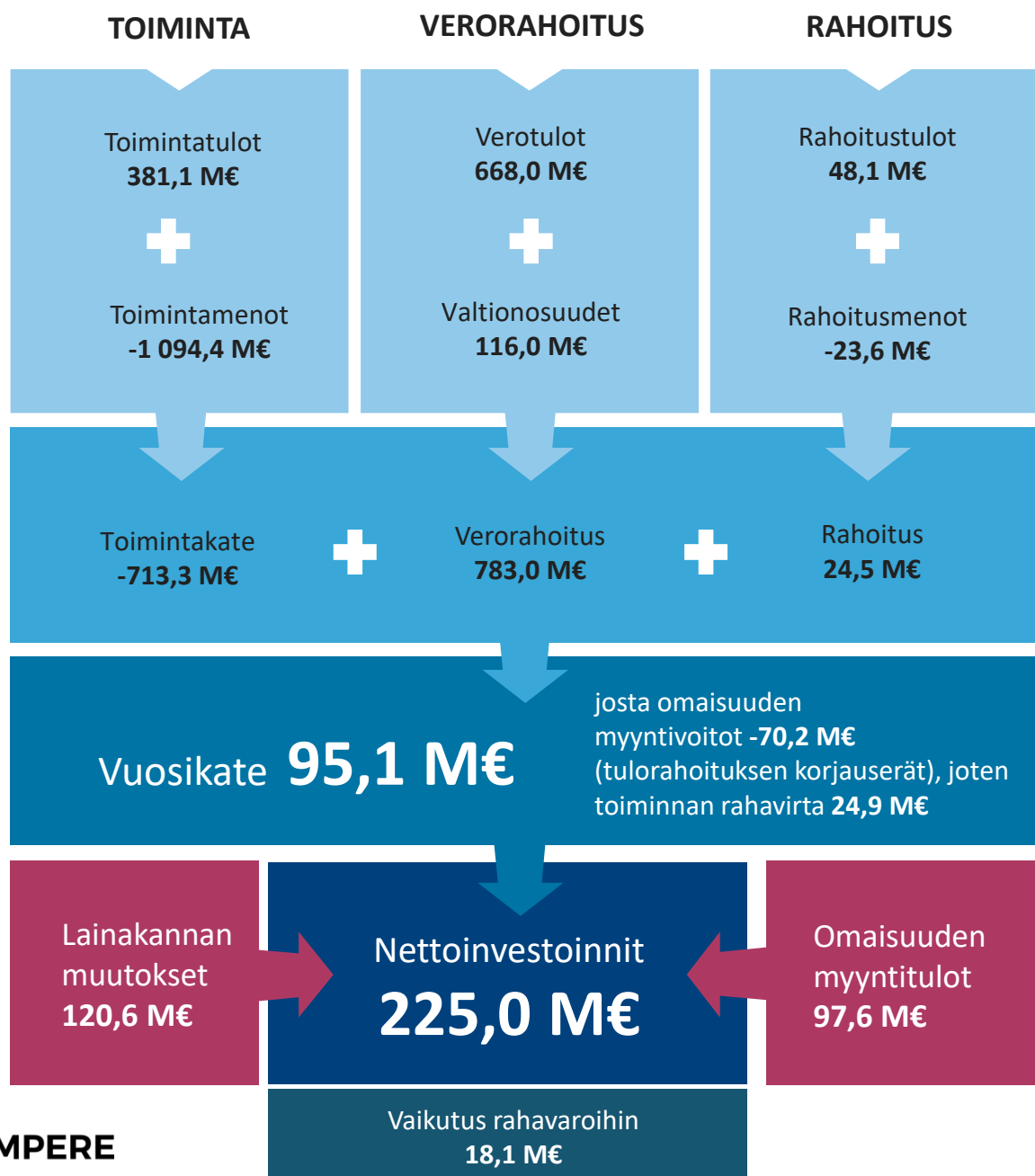
Kiinteistövero

- Vuoden 2025 talousarvio on valmisteltu vuoden 2024 veroprosenteilla.
- Kiinteistöveron tuotto on vuonna 2024 noin 109,5 milj. euroa ja kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan 111 milj. euroa vuonna 2025.

Kiinteistöveron kehitys 2019-2028

Tampereen kaupunki TA 2025

- TE-uudistus vaikuttaa merkittävästi talousarvion toimintatuloihin ja toimintamenoihin sekä valtionosuuksiin.
- Nettomenojen muutos vuoden 2024 ennusteeseen verrattuna on 31,1 M€ (4,6 %).
- Investointien tulorahoitusprosentti on 42 %.
- Investointien rahoittamiseksi kaupungin lainamäärä kasvaa vuonna 2025 noin 121 M€ ja omaisuutta myydään noin 98 M€:lla.

Liite 2

Henkilöstö

Henkilöstön määrä

- Henkilötyövuosien määrä vuoden 2024 talousarviossa **8 467** henkilötyövuotta.
- Henkilöstömenot **487,7** miljoonaa euroa

Keskeistä on:

- Tavoitteellinen ja tuloksellinen johtaminen
- Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö
- Hyvä työntekijäkokemus
- Uudistumiskyky ja muutosjoustavuus
- Kaupunkityönantajan pito- ja vetovoima

Henkilöstömenot ja palkalliset henkilötyövuodet (1 000 euroa ja htv)	Muutettu TA 2024		TA 2025	
	1 000 EUR	HTV	1 000 EUR	HTV
Sivistyspalvelujen palvelualue	268 389	5 378	277 524	5 447
Varhaiskasvatus ja esiopetus	94 132	2 093	98 806	2 158
Perusopetus	125 031	2 223	128 927	2 218
Kulttuuri ja vapaa-aika	29 113	669	29 461	672
Liikunta ja nuorisio	16 230	324	16 591	336
Hallinto	3 883	68	3 740	63
Elinvoiman palvelualue yhteensä	124 243	1 910	144 868	2 243
josta Ammatillinen koulutus	71 177	1 067	70 859	1 037
Lukiokoulutus	24 935	308	25 776	318
Työllisyys- ja kasvupalvelut *)	22 867	463	43 523	824
Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka	4 599	62	4 709	63
Kaupunkiympäristön palvelualue	25 893	381	26 388	384
Konsernihallinto	29 656	381	38 946	392
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos	15 079	297	0	0
Yhteensä	463 260	8 347	487 726	8 467

*) Sisältää palkkatukityöllistettyjä 65 htv vuonna 2025

Palkallinen henkilötyövuosi = yhden kokoaikaisen henkilön täysi palkallinen vuosityöpanos

Liite 3

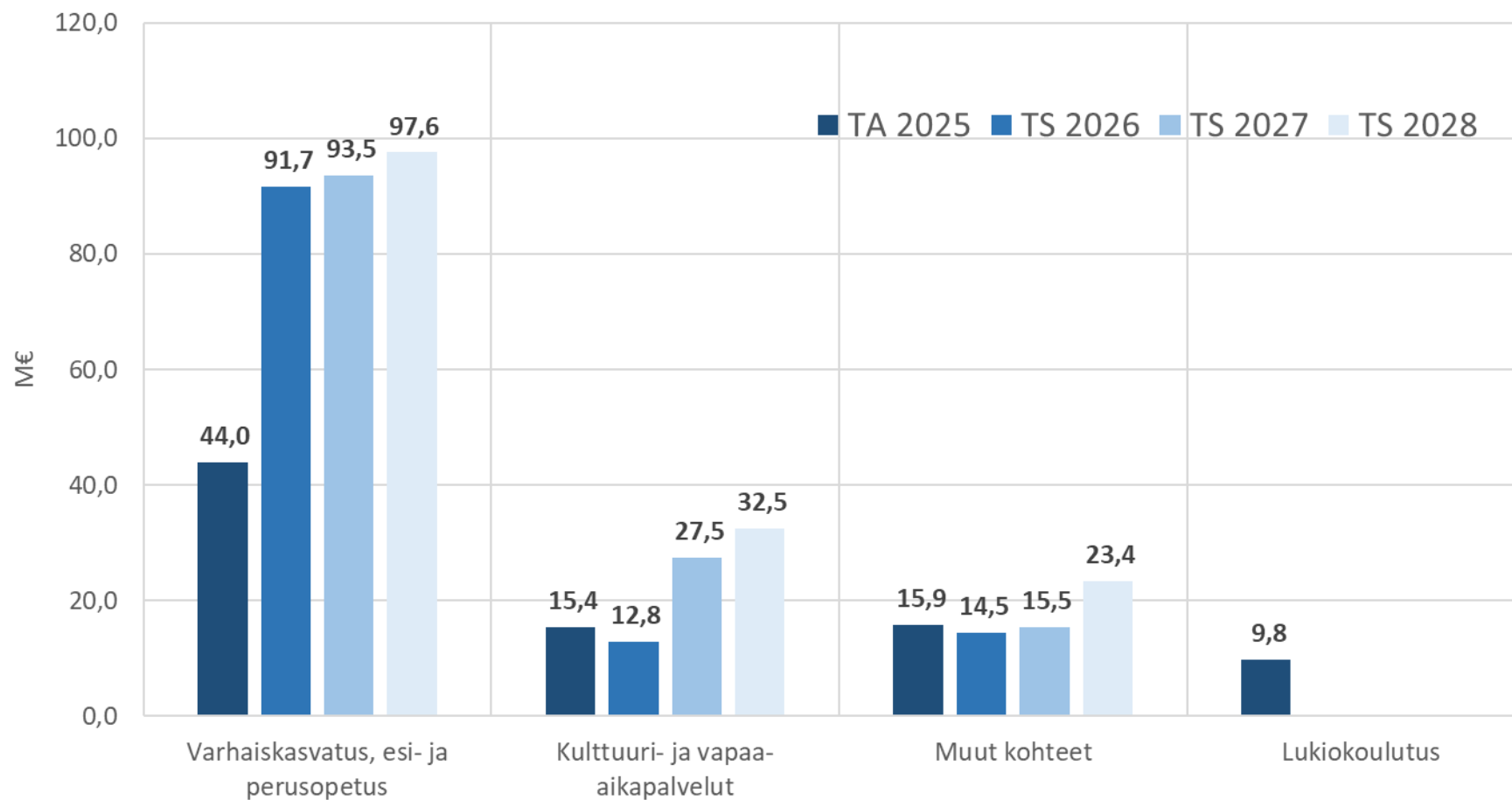
Investoinnit ja tunnuslukuja

Talonrakennus- investoinnit kartalla

Talonrakennusinvestoinnit taloussuunnitelmakaudella

yhteensä (brutto) 494,2M€

Talonrakennus- hankkeet 2025–2028 yht. 494 M€

Hankkeen nimi	Kust. arvio	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	Valmistusvuosi
UUDIS- JA LISÄRAKENNUKSET						
VARHAISKASVATUS, ESI- JA PERUSOPETUS						
Lamminpään koulun rakennus 2 uudisrakennus	11 650	5 500				2025
Tahmelan uusi päiväkoti (puurakenteinen)	6 050	1 544				2025
Ahvenisjärven (ent. Pohjois-Hervannan) koulun uudisrakennus	28 100	8 390	5 975			2026
Kämmenniemen koulun ja nuorisotilojen perusparannus ja laajennus (vaihe 1)	12 655	300	7 078	5 078		2027
Turtolan uusi päiväkoti	5 525	200	3 400	1 925		2027
Kanjonin koulu ja päiväkoti	29 500	300	6 000	15 000	8 200	2028
Peltolammin hyvinvointikeskuksen uudisrakennus (koulu, päiväkoti, nuorisotilat ja kirjasto)	31 550	500	13 400	10 000	7 250	2028
Tammelan koulun rakennuksen 2 ja Sara Hildèn -akatemian perusparannus ja laajennus	19 720	600	8 000	8 000	2 720	2028
Koivistonkylän päiväkoti (puurakenteinen)	5 621	200	0	4 025	1 396	2028
Annalan koulu, Karosen koulutalon laajennus	4 500			300	4 200	2028
Takahuhdin koulun B-talon (vl. 1-4) perusparannus ja päiväkodin laajennus	29 174	2 000	8 500	7 100	9 451	2029
Järvensivun päiväkodin ja koulun perusparannus ja laajennus	8 400			200	4 100	2029
Kalkun päiväkoti ja koulu (puurakenteinen)	7 650			200	3 750	2029
Saukonpuiston päiväkoti ja koulu perusparannus ja laajennus	10 000			100	4 900	2029
Kaukajärven koulun, päiväkodin, nuorisotilan ja kirjaston perusparannus ja laajennus	48 200	300	4 200	15 000	10 000	2030
Hiedanrannan koulu ja päiväkoti (vaihe 1)	38 549		540	500	8 895	2030
Takahuhdin koulun A-talon (vanha Ristinarkku, vl. 5-9) perusparannus ja laajennus	24 175				400	2030
Viinikanlahden päiväkoti ja koulu (puurakenteinen)	13 050			300	6 200	2031
Linnainmaan koulun perusparannus ja laajennus	31 600				400	2033
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT						
Kaupin jalkapallo-olosuhteiden parantaminen (katsomo ja oheistilat)	4 900	2 415				2025
Tampereen Taidemuseon laajennus	28 975	500	3 000	10 000	10 000	2029
Uusi palloilu- ja liikuntahalli (korvaa Pyynikin palloiluhallin)	15 000		200	7 300	7 500	2028
Kaukajärven soutu- ja melontastadion	4 000				2 000	2029
Hiedanrannan liikuntahalli ja nuorisotilat	18 675				200	2030
Koillis-Tampereen uimahalli	15 000				100	2030

Talonrakennus- hankkeet 2025–2028 yht. 494 M€

Hankkeen nimi	Kust. arvio	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	Valmistu mis- vuosi
PERUSPARANNUSHANKKEET						
VARHAISKASVATUS, ESI- JA PERUSOPETUS						
Kissanmaan koulun perusparannus	15 250	7 265				2025
Hatanpään Jukolan perusparannus ja muutostyöt	9 835	6 421	3 064			2026
Lamminpään koulun rakennuksen 1 perusparannus	7 640	3 670	3 670			2026
Aleksanterin koulun (ruokalarakennus, puurakennus ja kivirakennus) perusparannus	22 950	5 000	10 725	6 225		2027
Harjun koulun rakennusten A, B ja C perusparannus	8 550	1 820	4 180	2 550		2027
Hatanpään koulun perusparannus	25 380		12 540	12 540		2027
Pyynikin koulun perusparannus	15 950		250	3 500	6 700	2029
Koiviston koulun, kirjaston ja nuorisotilojen perusparannus (kivikoulu ja tiilikoulu)	17 450			300	8 575	2029
Raholan koulun perusparannus	16 550			300	8 350	2029
Tammelan koulun rakennuksen 1 perusparannus	12 650		200	400	1 800	2030
LUKIOKOULUTUS						
Lyseon lukion perusparannus	19 197	9 837				2025
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT						
Hervannan vapaa-aikakeskuksen V-rakennuksen perusparannus	12 600	1 010				2025
Nekalan koulun sisäilmakorjaus ja muutos kulttuurin tiloiksi	9 700	4 000				2025
Rauhaniemen saunan perusparannus	1 500	300	1 100			2026
Tullikamarin perusparannus	13 850	7 110	6 540			2026
Hatanpään entisen pesularakennuksen perusparannus	4 124		200	3 924		2027
Takahuhdin palvelukeskuksen (Tampereen taiteilijaseuran tilat) perusparannus	3 700		300	3 400		2027
Sampola, työväenopiston tilojen perusparannus	6 000			300	5 700	2028
Taidekeskus Mältinranta	1 500			100	1 400	2028
Tampereen taidemuseon perusparannus	7 159	100	1 500	2 500	2 000	2029
Tampereen stadion (Ratina)	27 000				500	2031
Tesoman uimahallin perusparannus	10 400				400	2031
Tampere-talon perusparannushankkeet	37 400				3000	2035

Talonrakennus- hankkeet 2025–2028 yht. 494 M€

Hankkeen nimi	Kust. arvio	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	Valmistu mis- vuosi
KONSERNIHALLINTO JA MUUT KIINTEISTÖT						
Hervannan kalliosuoja A, rauhanajan käyttö uimahallina ja pysäköintihallina	5 350				2 600	2029
Osmonkallion väestönsuojan (kalliosuoja) perusparannus, rauhanajan käyttö ampumaratana	2 400				1 200	2029
Hiedanrannan kartano	7 500				200	2030
PIENET INVESTOINNIT						
Sosiaali- ja terveystalorakennusten pienet hankkeet		100				
Tampere-talon korjaustyöt		400	400	400	400	
Päiväkotien perusparannukset		1 000	0	1 325	3 500	
Päiväkotien ja koulurakennusten pienet hankkeet		3 250	3 300	3 200	3 500	
Lukioiden pienet hankkeet		300	300	300	400	
Liikuntapaikkojen ja nuorisotilojen perusparannukset / pienet hankkeet		2 750	2 750	2 700	3 000	
Kirjaston ja työväenopiston pienet hankkeet		300	300	300	500	
Kulttuuri ja taide, pienet hankkeet		950	950	900	1 000	
Valmistuneiden kohteiden jälkityöt		250	250	200	400	
Muiden rakennusten sekä kaupunkikuvallisten kohteiden investoinnit		3 200	3 200	3 100	3 600	
Sisäilmaolosuhdeinvestoinnit		3 000	3 000	3 000	3 000	
MUUT INVESTOINNIT						
Ensikertainen kalustaminen välivuokrauksessa		50	50	50	50	
Leasing-kohteiden lunastus		300				
TALONRAKENNUKSET YHT.		85 132	119 062	136 542	153 436	

Infra- rakentamisen investoinnit 2025–2028 yht. 195 M€

Investoinnit kohdeselitys	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
KADUT, LIIKENNEVÄYLÄT, PUISTOT	46 800	49 000	49 000	50 000
Uudisrakentaminen yhteensä	18 500	23 900	24 400	25 400
Uudet alueet	18 500	23 900	24 400	25 400
Asuin- ja yritysalueiden rakentaminen (PALM)	18 500	23 900	24 400	25 400
Perusparantaminen yhteensä	28 300	25 100	24 600	24 600
Ratikkakäytävään liittyvät hankkeet	3 700	500		
Ratikkakäytävän rinnakkaishankkeet, osa 2	3 700	500		
Perusparantaminen ja järjestelmän toimivuus	10 400	10 400	10 400	10 400
Liikenteen toimivuuden parantaminen	1 300	1 300	1 300	1 300
Tekninen perusparantaminen				
Katujen perusparantaminen	4 000	4 000	4 000	4 000
Viheralueiden perusparantaminen	1 100	1 100	1 100	1 100
Hulevesijärjestelmien perusparantaminen	1 700	1 700	1 700	1 700
Siltojen ja rakenteiden perusparantaminen	2 300	2 300	2 300	2 300
Kestävän liikumisen edistäminen	3 800	3 800	3 800	3 800
Kävely, pyöräily ja esteettömyys	2 300	2 300	2 300	2 300
Liikenteen rauhoittaminen ja 30 km/h:ssa aluenopeatalueet	1 000	1 000	1 000	1 000
Joukkoliikenne (liityntäpysäköinti)	500	500	500	500
Erikoisrakenteet	6 900	6 900	6 900	6 900
Satamat	1 000	1 000	1 000	1 000
Ulkovalaistuksen perusparantaminen (katu + ulkoliikunta, sis LED-vaihdot)	3 300	3 300	3 300	3 300
Muut sähköiset järjestelmät	600	600	600	600
Liikennetelematiikka	1 600	1 600	1 600	1 600
Ympäristörakenteet	400	400	400	400
Muut	3 500	3 500	3 500	3 500
Suunnittelu (uudisrakentaminen ja perusparantaminen)	3 500	3 500	3 500	3 500

Kehitys- ohjelmien investoinnit 2025–2028 yht. 190 M€

Investoinnit kohdeselitys	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
KEHITYSOHJELMAT	35 835	59 661	44 448	50 040
Viiden tähden keskusta	28 135	50 661	36 748	46 340
Viinikankadun maanalainen ajoyhteys	13 325	23 881	9 348	5 540
Särkänniemi, Mustalahti, Onkiniemi	6 530	5 670	1 800	2 500
TAHERA	4 200	5 600	5 500	5 800
Tulli, tullikamarinaukio	0	2 500	1 500	
Keskustan kehittämisohjelman toimenpiteet	1 700	2 200	2 000	2 000
Hakametsä Sport Campus	1 230	2 410	1 600	1 400
Asemakeskuksen alue	850	550	1 000	10 700
Ranta-Tampella	300	300		
Viinikanlahti		6 000	9 000	9 200
Amuri, Tampereen taidemuseo ympäristöineen		1 050	1 000	700
Veturitali		500		
Tammerkosken rannat, sillat ja rantaraitit			2 600	2 600
Ratinan suvanto			1 000	3 000
Tammelantorin alue ja pysäköintilaitosten yhteydet			400	1 400
Eteläpuisto-Nalkala				1 500
Hiedanranta	7 700	9 000	7 700	3 700

Tunnuslukuja 2010–2025

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	ENN 2024*	TA 2025
Asukasluku	213 217	215 168	217 421	220 446	223 004	225 118	228 274	231 853	235 239	238 140	241 391	244 223	249 060	255 050	260 000	263 000
Vero-%	19,00	19,00	19,00	19,00	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	20,25	20,25	20,25	7,61	7,60	7,60
Tulos (milj. euroa)	38,6	-12,5	-28,4	0,0	-19,3	-38,4	-21,3	-10,7	-58,8	-20,1	63,8	74,7	17,8	55,3	-62,6	-39,6
<i>kunnallisveron muutos</i>	24,1	8,6	34,4	41,4	16,5	12,1	20,9	0,3	-9,4	41,5	57,9	29,9	57,2	-476,1	-31,8	29,0
<i>yhteisöveron muutos</i>	10,6	-1,7	-27,9	7,6	11,4	4,5	-13,0	12,2	4,6	6,2	8,1	42,1	11,3	-40,8	-14,5	-1,5
Valtionosuudet	210,6	223,1	239,7	302,3	300,5	298,4	317,2	285,1	291,1	302,0	394,6	360,8	373,9	58,3	83,1	116,0
Vuosikate (milj. euroa)	210,6	68,0	40,7	67,1	83,3	63,3	74,4	85,1	48,0	90,4	169,4	181,4	142,3	188,0	66,0	95,1
Vuosikate, €/as	490	316	187	305	373	281	326	367	204	379	702	743	571	737	254	362
Nettoinvestoinnit, milj. euroa	-150,4	-126,3	-186,0	-141,9	-213,9	-212,7	-220,9	-183,5	-197,5	-153,9	-222,6	-227,8	-232,5	-229,2	-235,3	-225,0
Vuosikate - nettoinvestoinnit	60,2	-58,3	-145,3	-74,8	-130,6	-149,4	-146,5	-98,4	-149,5	-63,6	-53,2	-46,4	-90,2	-41,2	-169,3	-129,9
Lainat, €/as	1 464	1 502	1 675	1 785	1 680	1 772	2 139	2 276	2 850	3 338	3 795	3 647	3 718	3 347	3 548	3 966
Lainakannan muutos, €/as	126	38	173	110	-105	91	367	137	574	488	457	-148	71	-371	201	418
BKT muutos-%	+3,2	+2,5	-1,4	-0,9	-0,4	+0,5	+2,8	+3,2	+1,1	+1,2	-2,4	+2,8	+1,3	-1,2	-0,2	+1,7